

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig 1/2 q buza egyenértéke	500	"	1	"	"
Földbirtokok, hár-	1000	"	2	"	"
ók és uradalmak	2000	"	3	"	"
3000	"	4	"	"	"
ezen felül	5	"	"	"	"
Részvételviszonyok, svóvolkzatok, vállalatok	3	q	buza egyenértéke		
1 q buza egyenértéke szeptemberi ártól					30,000 K.
Egyéb tagok részére évi tagdíj					aránykorona = 30,000 K.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesület tanács felügyelete alatt
 Kiadói felelős: Szilassy Zoltán
 az OMGE igazgatója
 Felelős szerkesztő: Buday Barna
 Társaszerkesztő: Rothmayer Imre

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-05

Időleges előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával:

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknél:	
Egy évre	500,000 K.	Egy évre	320,000 K.
Félévre	100,000 "	Félévre	150,000 "
Negyedévre	50,000 "	Negyedévre	50,000 "

Különböző a fenti árak kiegészítése
 Előfizetést csak napfényt megvárva fogadjunk el
 Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: József 99-32

TARTALOM:

- Hogyan juthat a gazda hitelhez? Ki spekulál?
- Bajban van Románia gabonakivitele. A kiviteli házet hullámai.
- Tarcsa. Magyar gazdák elhelyezkedése Törökországban. (Glaser Géza.)
- Nemesített buzafajták kevert vetése. (Grabner Emil.)
- A burgonyagumó betegségei és az általuk előálló értékesítő. (K. Takács Gyula.)
- Karcolatok a lippical lóról. I. (c. Dörner Béla.)
- A cementtartályok és a nagy horodák hátránya az erjesztéskor. (S. Pálkás Gyula.)
- Új rendeletek. (A gazdasági alkalmazottak kereseti adójának átmozdítása. — A földhasználatok kereseti adója.)
- Könyvismertetés. (Szárd Gyula: Mezőgazdaságtan. I. kötet.)
- A gazdakörzéség köréből. (Magyar gazdászok Németországban. Bárdossy Antal.)
- Budapesti igazlókiallítás, vásár és vontatóverseny.
- Vegyes közlemények.
- Társaság, kereskedelem.
- Szerkesztői híretek.

Felhívás előfizetőinkhez.

Október hó 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra. Felhívjuk azokat a t. előfizetőinket, akiknek előfizetése e hó végével lejár, hogy az előfizetési díjat lapunk 74. számához csatolt postautalványon mielőbb beküldeni

sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be. Aktik az előfizetési díjat október 10-ig nem küldik be, azok címére a lap küldését kénytelenek leszünk beszűntetni. Az előfizetési díjat ugyanazon cím alatt kérjük beküldeni, mint amely címen a lap jár.

Előfizetési ár:

az okt.—dec. negyedévre — 50,000 K.

OMGE-tagoknak a tagsági díjon felül:

az okt.—dec. negyedévre — 50,000 K.

A kiadóhivatal.

Egyről-másról.

Hogyan juthat a gazda hitelhez?

Napról-napra hozza a posta a kérdézősködő leveleket, amelyekben különféle változatokban tér vissza a forgótőke hiányával küzdő gazdáknak az a kérdése: hol és hogyan kaphatok olcsó hitelt? Igaz, hogy erről már nagyon sokszor írtunk ezeken a hasábkon, de vannak, úgy látszik, dolgok, amelyeket nem lehet elégszer megismételni és vannak szükségletek, amelyeket minél többször kell hangsúlyozni, hogy átmenjenek a köztudatba s a közhangulat nyomása is elősegítse kielégítésüket.

A legutóbbi években, mint ismeretes, egyre nyomósabban jelentkezett a mezőgazdaságnak sehol

kielégítésre nem találó hitelszükséglete s a mezőgazdaságnak egyik legsürgősebb problémájává vált a mezőgazdasági hitel ügyének megoldása. Az OMGE és a mezőgazdasági kamarák mozgalmi, sürgetései és javaslatai nyomán a kormány három irányban igyekezett segítségre lenni a szorongatott mezőgazdaságnak: a hathónapos gazdaváltóknak a Jegybank által való leszámításával, mezőgazdasági hitelszövetkezetek és új pénzügyintézetek útján állami pénzből rövid lejáratú üzemi hitelek folyósításával és a hosszú lejáratú, bekebelezéses jelzáloghitel jogi és egyéb akadályainak külön törvény útján való elhárításával, illetve annak a Népszövetségtől való kieszárlásával, hogy erre a célra az állam a Jegyintézet felszámolási eredményéből öt évi időtartamra 22 millió aranykoronát előlegezhessen. Serényen folynak még az előmunkálatok a jelzálogjog törvényes szabályozása, az ingó jelzálog intézményének meghonosítása, a telekadós levél bevezetése és a közraktári hitelnek agrár irányú kiépítése érdekében.

Ami a rövid lejáratú üzemi hitelt illeti, az állam által rendelkezésre bocsátott összegek természetesen nem lehetnek elégségesek minden hitelszükséglet kielégítésére, hanem e tekintetben még nagy feladat vár a mezőgazdasági érdekeltség különféle hitelszervezeteire, amelyeknek az állam jóakarata támogatása mellett, de nem kizárólag az állam fogyasztékos anyagi erejére támaszkodva kell főként külföldi tőkével, de esetleg belföldi hitelforrások felhasználásával is akár árúhitel, akár ingó jelzáloghitel formájában a mezőgazdaság üzemi hitelszükségleteit mérsékelt kamatozás és méltányos feltételek mellett kielégíteniük. Ami könnyítést az állam e tekintetben tehet, azt elsősorban a mezőgazdasági hitelszervezeteknek adja meg, mert ezek hivatják arra, hogy a gazdakörzéség hitelgyenitelt az állami pénzügyintézetek elapadása után is kielégítsék s a rövid lejáratú, üzemi gazdhitel minden formáját felkarolva, az általában szokásos és bevett hitelügyletek keretében oldják meg a mezőgazdaság kölcsönös szükségletének fedezését.

Ami pedig a hosszú lejáratú bekebelezéses jelzálogkölcsönözés kérdését illeti, Bud János dr. pénzügyminiszter, mint emlékeztető, már három hónappal ezelőtt közölte a nyilvánossággal, hogy az állam által e célra előlegezhető 22 millió aranykoronát mely feltételek mellett folyósíthatják az ezzel megbízott pénzügyintézetek a hitelt igénylő gazdáknak. Minthogy azonban a gazdák érdekeltség szószóval ezeket a feltételeket részben túlságosan súlyosnak találták (így különösen a kölcsönöknek öt évig fel nem mondható volta, a 82%-os folyósítási árfolyam és az együttréve évenként 13%-ot meghaladó kamat és törlesztés — részlet teher miatt hangzottak el aggályok), a pénzügyminiszter a kölcsönök folyósítását október haváig felfüggesztette és kísérletet tett oly irányban, vajjon valamely külföldi tőkecsoport nem volna-e hajlandó az állam által előlegezendő 22 millió aranykorona jelzálogkölcsön ellenében kibocsátandó záloglevelekről kedvezőbb feltételek mellett átvenni. Értesülésünk szerint erre meg is van a kilátás, úgy hogy előreláthatólag rövidesen közhírré teszi a pénz-

ügyminiszter a gazdák által igénybevehető jelzálogkölcsön javított feltételeit.

Ezek körülbelül a német birodalmi Járadékbank Hitelintézet által Amerikában megszavazott 22 millió dolláros kölcsön feltételeinek fognak megfelelni, vagyis az évi tényleges a folyósított kölcsön után számított kamat és törlesztési részlet (35 évi törlesztés mellett, szemben a német kölcsön 25 évi határidejével) együttréve 11-12% közt lesz, a folyósítási árfolyam 80% körül lesz s a kölcsön egy évre bármikor felmondható vagy záloghitellel visszafizethető, ami jóval kedvezőbb a német kölcsönnek ama súlyos kikötésénél, hogy 10 évig a jelzálogkölcsön felmondhatatlan. A hitelt kereső gazdakörzéség tehát leghevesebben jár el, ha előre gondolkodik a földreform szempontjából való mentesítésről és bejelenti igényét valamelyik földhitelintézetnek vagy más, a kölcsön kiutalásával megbízott pénzügyintézetnek s a jelzálogos bekebelezésre felajánlandó földbirtok megbecsülését kéri. Amikor azután, ami előreláthatólag már csak napok vagy hetek kérdése, a kölcsönök folyósítása megkezdődhet, azok, akik idejében jelentkeztek s akiknek számítása szerint a kölcsönnek ilyen feltételek mellett való igénybevétele rentabilis, rövidesen hozzájuthatnak a beruházási célokra szükséges kölcsöntőkéhez, míg másrészt remélhető, hogy a kölcsönfolyósítások megkezdése példaadólag és ösztönzőleg fog hatni a gyümölcsözést kereső külföldi tőkére és a mezőgazdasági hitel előjára további tőkék lassu beszívargása is remélhető.

Ki spekulál?

Sürgős és olcsó hitelt követelnek a gabona és a termények kereskedői. Azzal érvelnek, hogy „soha, egyetlen évben sem mozgósította a gabona- és terménykereskedelem annyira a tőkét, mint az idén” és csak akkor tudna a jelenlegi arányoknál többet vásárolni, ha több és olcsóbb tőkéhez juttatnák. Mi úgy tudjuk, hogy a gabonakereskedelem nem dolgozott és nem dolgozik a saját tőkéjével. A gabonakereskedelem tőkéje onnan adódik, hogy egyszerűen leszámítottatja a gazdaktól kapott előleg-váltókat, amelyeknek kamatai sohasem a kereskedőt, hanem a gazdát terhelik. A gabonakereskedő tehát eddig — megdöbbenlenül — a gazdák hitelét használta fel tőkészerzésre és ez a gazdák hitelétől szerzett tőke mindig teljesen ingyen, minden kamat nélkül állott a kereskedők rendelkezésére. Milyen legyen tehát az a tőke, amely az ingyenessé is olcsóbb?

Abban egyetértünk a kereskedők érvelésével, hogy „súlyos kamatozása banktőkével a mai nagy verseny mellett nem lehet a gabonakereskedésben kereskedni”. De ezt egyedül és csakis a gazdák panaszkodhatják, hiszen csupán a gazdák fizetik minden gabonaváltó kamatait és a bank kizárólag az olyan gabonaváltóra folyósít pénzt, amelyet a gazda aláírt. Öletnek hát jó, hogy a kereskedők sürgős és olcsó hitelt kérnek, de minek kell nekik ez a hitel, ha nem arra, hogy nyerjenek rajta, amikor előlege vagy árúért azonnal fizetve továbbadják a gazdáknak. Hol a világ van olyan állam, amely közvetítőknél juttat olcsó tőkét a termelőknél való nyereszkesedés céljából? Azt mondják a gabonakereskedelem hivatottjai,

Csakis **szövetkezetünk bizományi**

Sertéshizlaltalása Kőbányán

teszi lehetővé az állandó jövedelmező hizlaltat. Tájékoztató iratokat, ismertető fizetési és bejelentési lapokat szivesen küld a **Sertéshizlaltalótelep, Budapest, X., Széna-utca 6. és 20-22. szám és a központ:**

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 20.

Mai számunk 20 oldal.

Ennek a számnak ára 4000 K.

hogy a gazdák az államtól kapott olcsó hitelekkel „áruvisszatartási spekulációt üznek”. Vagyis: a gazda, ha valami kis kölcsön megszerzése nem kényszeríti gabonáskája gyors elköttyvetelésére, „áruvisszatartást” követ el. A természetes következés az, hogy az állam, sem más egy fillért se adjon kölcsönbe a gazdáknak, hanem kényszerítse őket a gabona azonnali eladására s ha pénz kell nekik, pénzt a vevőtől, tehát a kereskedők „utján” szerezzenek. A kereskedő kapja az olcsó hitelt, a kereskedő vehesse össze a gabonát; a gazda ne folytathasson „áruvisszatartási spekulációt”, a kereskedő azonban a legolcsóbb pénzt kaphassa — árufelhalmozási spekulációra!

Hát spekulációnak jó spekuláció!

A gabona- és terménykereskedelem lapja ezeket írja:

A pesti takarmánytőzsde sokkal nagyobb tételeket is el tudna helyezni mint eddig, ha volna elegendő ár. Azonban a gazdák spekulálni kezdenek és mindinkább érezhető, hogy a jobb minőségű takarmánycikkeket visszatartják, magasabb árakat remélve.

Egyszóval még több, sokkal több áruval is nagyon jó üzletet tudnának csinálni a pesti takarmánytőzsde urai, azonban a gazdáknak tilos volna jó üzletet csinálni. És csinálhat-e a gazda egyáltalában jó üzletet a pesti takarmánytőzsdén? A gazdának fel kell hozni az árut, mert ott csak a kézzelfogható árú talál vevőre. Felhozza tehát vasuton vagy tengelyen a takarmányt azokra a hírekre, amelyek jó árákról beszélnek. Vissza nem viheti, hiszen ez rattenetesen költséges volna — hát eladja a felhozott árut és pedig mindig sokkal olcsóbban, mint ahogy „jegyzik” — csalátekül. Mert — és ezt nem lehet eléggé hangsúlyozni — sehol sincs olyan kifogásolás, mint a pesti takarmánytőzsdén, ahol így kényszerítik a készárut felhozó gazdát az eladásra.

Ezért „tartózkodik” a gazda a pesti takarmánytőzsdétől, ezért tartja vissza — nem az árut, hanem önmagát —, azon spekulálva, hogy miként menekülhetne a tengeri spekulációtól.

Bajban van Románia gabonakivitele.

A „Köztelek” megírta már, hogy Románia nem tudja gabonáját a nyugati országokban értékesíteni, sőt romániai gabona immár nem is szerepel az európai piacokon. A román kormány kétségbeesve látja, hogy milyen válságba rohan ezzel egész közgazdasága és szalmaszálak után kapkod. A román kereskedelmi és ipari miniszter új törvényjavaslatot készített a gabona termelése és forgalombahozatala szabályozásáról. A miniszter az új törvény útján a gabonafajtákat a kivitel szempontjából osztályozni akarja. Közégszintű és kerületenként gabonavizsgáló-bizottságok fognak alakulni, amelyek a kivitelre alkalmasnak talált gabonáról minőségi jegyet adnak és ezek nélkül a romániai gabona nem hagyhatja el

az országot. A kormány — bevallása szerint — ezzel a rendszerrel hatóságilag akarja biztosítani a legjobb minőségek kiszállítását, hogy így visszaszerezze a romániai gabona jó hírét. A „Rivista dei Cereali” című olasz lap azonban azt írja, hogy a vizsgáló-bizottságok mögött a világ legnagyobb mezőgazdasági panamája rejtezik. A román kormány ugyanis a gabonaminősítő bizottságokat illetékeskedési jogokkal ruházta fel és a jogokat átadja egy 500 millió lei alaptőkével megalakuló részvénytársaságnak. Tehát egy részvénytársaság fog Romániában és a szerencsétlen Erdélyben is a gabona fölött hatósági jogokat gyakorolni és illetékeket szedni. Egész sereg fizetéstelen, de százezrekre dolgozó alkalmazott fogja magát a falvakra rávetni, hogy jó pénzzért igazolványt adjon a gabona kiszállítására. Ezt mondja az olasz újság.

A legjellemzőbb az, ahogyan a törvényt előkészítő miniszter a gabonaminősítési bizottságok rendszerét megokolja:

A román agrár-reform következtében a gabona-termelés legnagyobb része kisbirtokokon végződik el, mondja a román miniszter. A román kisbirtokos sem a vetőmag, sem a gabonatermés különféle fajtáit nem tudja elkülöníteni, hanem össze-vissza vet és össze-vissza hánnya az aratási hozamot. Innen van azután, hogy a román gabonáról, ha beszákolják, nem lehet megállapítani vajjon buza-e, rozsa-e, zab-e, mert mindhárom fajtát a kezdetleges cséplés után egyszerűen összeemlecslik. Ilyen áru került a külföldre, ahol aztán végreképpen lerontotta a román eredetű gabonák hírét. Itt kell szoritani tehát a többségben levő új kisbirtokos-termelőket, hogy osztályozva vessenek, osztályozva arassanak és osztályozva zsákoljanak.

Igy beszél a román miniszter azokról a román kisbirtokosokról is, akiknek számára a mintaszerű erdélyi középbirtokokat kiragadták a szakavatott magyar kezekből. Senkisémm tanította, senkisémm tanítja a román „kisgazdát”, tehát majd a percentes részvénytársasági vizsgálóbiztosok fogják kitanítani. A nagy román gabonakereskedők bejelentették, hogy ezentul aztán egyáltalában nem lehet román gabonát kiszállítani, hiszen a rossz árut is ki fogják engedni jó borralalóként és a minősítési jegyeket egyszerűen árulni fogják.

Brancovicit, a kereskedők elnökét felhívták, hogy mire alapítja ezt a hallatlan gyanúsítást, mire így válaszolt egy újságcikkben:

— Mire alapítom a hatóságok iránt való teljes bizalmatlanságomat? A többi között arra is, hogy például a román vasutakon szállított áruk feladásáig sulyárt sem vállal felelősséget a vasut és így a hatósági emberek hogyan biztosíthatják valamilyen becsületesen megállapítandó minőségét, amikor a szállított mennyiséget sem tudják biztosítani. És azután hány-szor fordul elő, hogy egyik-másik román vasutas

egyszerűen „megesapolja” a búzával telt zsákokat és zabot vagy korpát tölt a kicsorogtatott buza helyére.

Mindezeket a már említett „Rivista dei Cereali” című olasz lap írja, tehát a római testvéremmel sajtolja és pedig abból az alkalomból, hogy Románia két hajórakomány búzát szállított Olaszországnak és az átvételkor minden zsáknak csak legfeljebb a felében találtak búzát. Ezért azután, mint az idézett lap megállapítja, a világ gabonapiacán a román buza zsákban macska, senkisémm ajánlja, senkisémm veszi.

Mindezt pedig azért közöljük ilyen részletesen, hogy az illetékes magyar tényezőket egy nagy veszedelem eshetőségeire figyelmeztessük. Bizonyos román kereskedők „magyar gabonát” kínálnak újabban a külföldön. Vigyázzunk, mert a román kereskedők, minden valószínűség szerint, a magyar jelzést csupán leplező cégéről használják a másként el nem adható, rossz román gabonára... Az ilyen verseny ellen minden eszközzel védekezni kell.

A kivitteli üzlet hullámai.

Mintegy két héttel ezelőtt igen kedvező jelentést olvastunk arról, hogy a külföld mennyire meg van elégedve a magyar babszállításokkal és előbb Bécsben, majd Pozsonyban szökött fel a magyar bab ára. Most immár azt híresztelik, hogy bekövetkezett a magyar bab kivitelének osódja, amelyet így magyarásznak:

Még két héttel ezelőtt 15-20%-kal emelkedett a jó magyar fehér bab ára Bécsben és Pozsonyban, még pedig a rendkívül nagy német kereslet következtében. Németország szeptember 30-tól kezdve két és fél aranymárka vámost szed a külföldi bab kilója után, ami ezentul lehetetlenné teszi, hogy a magyar babnak ezen a legnagyobb piacon versenyképesek lehessünk. Amíg a bevétel vámentes volt, Bécsen és Pozsonyon keresztül is óriási magyar babbátmeget szállítottak Németországba, ahol most elképzelhetetlen mennyiségű halmozódott fel orosz, moldvai, szilisztriai, bolgár és román babbokból is, Németország tehát bőven el van látva babbal, amellett a nagy vámost az új bevittelt teljesen lehetetlenné teszi. Ezért zuhant le a magyar bab ára hirtelen és attól kell félni, hogy a magyar bab kivitele szinte teljesen megszűnik. Ezt a francia babbkereskedők tartózkodása is sulyosítja, mert bár az idén a magyar bab a legjobb minőségű egész Európában, a franciák mégis a silány babbot veszik újabban, mivel olcsóbb munkaerővel rendelkeznek a tisztítására és így jobban jönnek ki, mintha első-rangu árut külföldről vennének. Emellett az európai kikötők roskadásig tele vannak babbal, amely mindenütt rohamosan lanyhul.

Igy beszélnek a magyar kereskedelmi szakkörök és a külföldi jelentések megerősítik ezt a szomorú vélekedést. A nagy hiba ott volt és ezt a kereskedők is bevallják immár, hogy magyar részről nem hasz-

TÁRCA.

Magyar gazdák elhelyezkedése Törökországban.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Szívesen teszek eleget ama felhívásnak, hogy folyó évi június havában lefolyt törökországi utam tapasztalatairól a gazdatársadalmat tájékoztassam. Teszem ezt nem csupán azért, hogy egyesek vállalkozásának útját egyengessem, hanem főleg az a szempont vezérel, hogy szociális tekintetben fontos állami érdek fűződik a magyar gazdák törökországi mezőgazdasági elhelyezkedéséhez. Erről majd a továbbiakban.

Amíg első utam befolyásos török funkcionáriusok meghívására történt és a cél az ottani mezőgazdasági viszonyok tanulmányozása volt, addig második utamat egy gazdákól álló csoport megbízásából László Sándor kormányfőtanácsos, a Hoffer-Schranz gépgyár agilis vezérigazgatója és csengeri Mayer Sándor nagybérű társaságában tettem meg, még pedig egy nekünk felajánlott, Konstantinápolytól körülbelül 20 km.-nyire fekvő birtok megvétele vagy bérbévevése céljából.

Mielőtt a tapasztaltakat közlöném, előre kell bocsátanom, hogy a mostani utazás, hála a Hoffer és Schranz cégnek, jól elő volt készítve és vagy tíz nap alatt fejeztük be törökországi utunkat, amelyhez másoknak talán egy hónapra volna szükségük.

A Hoffer és Schranz cég ugyanis Konstantinápoly kellő közepében óriási raktárral kapcsolatos eladási organizációt létesített és örömmel láttam, hogy ez a magyar gyár ma Törökországban nagyobb forgalmat bonyolít le, mint az összes külföldi gyár együttvéve. És ezt nemcsak kitűnő gyártmányainak köszönheti, hanem László Sándor vezér-

igazgató zsenialitását dicséretre ama berendezésnek, hogy vagy 35 szerezőt tart Konstantinápolyban, akik minden gazdaságba meghívásra azonnal kiszállnak, ha ott a gépek körül baj van. Minthogy pedig a török gazda nem ismer kovácsműhelyt, természetes, hogy a szerelők állandóan uton vannak és természetesen, hogy más gépek, amelyek nem ily előzékenyek, nem tudnak a magyar gyárral lépést tartani.

De a Hoffer és Schranz gyár nemcsak a gépelés terén, hanem mezőgazdasági téren is végzett ott utolsó munkát, melynek története a következő: Két török tőkepénzes foglalat útján tett szert egy körülbelül 15,000 holdnyi birtokra és ennek kezelését rábízta a Hoffer és Schranz cégre oly kötelezettséggel, hogy a teljesen csupasz birtok épületekkel és előállatokkal való felszereléséhez, valamint az üzemhez szükséges tőkét a törökök adják, míg a gépi felszerelés, valamint a szellemi vezetést a gyár kötelessége, illetve köztársasági joga.

Ez a gazdaság, mint ahogy azt a török társak is elismerik „oázis a pusztában”. Messze vidékről járnak oda a jó törökök bámolni és a kormány is szakadallan tanulmány kirándulásokkal irányít oda. A gazdaság maga egy csonka és egy egész gazdasági évré tekint csak vissza, de 1. legfeljebb 2 gazdasági év elteltével a törökök és a Hoffer és Schranz-gyár is kivonhatja majd tőkéjét, amikor is ingyenbe marad egy teljesen modernül felszerelt gazdaság.

Ezeket azért tartottam szükségesnek előrebocsátani, hogy a netáni újabb vállalkozás többé nem ugrás a sötétbe és hogy a kezdet nehézségei leküzdésére a Hoffer és Schranz gyár szívesen bocsátja rendelkezésére konstantinápolyi kitűnően szervezett és kitűnő összeköttetésekkel bíró organizációját, még pedig teljesen érdektelenül. Ez pedig nem megvetendő érték. A Hoffer és Schranz cég ugyanis éppen a fenti mezőgazdasági vállalkozása folytán nagyon népszerű Angorában. 250,000 hektár földet ajánlott fel a török kormány a Hoffer és Schranz cégnek a netáni magyar érdekeltek

résére, akár örökáron, akár bérlet céljaira, akár olyan módosítással, hogy a bérlet 4-5 év múlva nyilatkozhat, hogy a birtokot egy előre meghatározott örökáron megvásárolja.

A mi kis társaságunknak nem kellett bevándorolni mind a 250,000 hektárt, hanem a Hoffer és Schranz cég gazdasági szakértője választott ki öt birtokot, amelyekről megállapította, hogy igényeinknek körülbelül megfelelnek.

Megnéztünk egy körülbelül 10,000 holdas magántulajdonban levő birtokot Konstantinápolyhoz közel, melyet tulajdonosa azért akart társasbérlet alakjában kezünkbe adni, hogy ott tehénészetet rendezhessünk be. Konstantinápolyban ugyanis, ellentét a literenkinti 8000 K.-s nagybani árak, óriási a tejhiány. A birtok azonban tulajdonosán keves számfölddel volt kapcsolatos és így nem felelt meg. A tulajdonos erre felajánlotta az Európai Törökországban, a konstantinápolyi vasút mentén fekvő „fekete földön” birtokát kat. holdankint körülbelül 220,000 magyar koronáért örökáron, még pedig azért, mert évek óta 3000 birka bérlegeltetése címén összeberétele 3000 aranykoronára. (Ezt a birtokot, sajnos, nem nézhetjük meg.)

Nem akarván tulajdonosán eltávolodni a civilizációtól, a Márvány-tenger ázsiai partvidéke mentén felajánlott birtokot szemlélítettük meg. A magánkézben levő fekvőségek mind első-rangu öserőben levő termőföldek, azonban egyik részre árvízveszélynek volt kitéve, a másik része — a sáros, mély rétekből következtetve — máláriára volt gyanús.

Vándorlásunk folyamán egy épített foszé mentén fekvő birtoktátra bukkantunk, amelynek terjedelme becslés szerint 30,000, de lehet, hogy 50,000 kat. hold. Messze vidéken se falu, se legelő gulya vagy nyáj. A föld vagy félméternyi mélyen kitűnő humusz. Társaságunk egyik tagja alig tudott megvárni az egyébként is gyönyörűen fekvő helytől, amelynek előnye, hogy országuton 35 km.-nyire fekszik a tenger-től. Elhatároztuk, hogy itt fogunk gyökeret verni, ha meg-bizóink cserben nem hagyunk.

Repevetésekben is biztos védelmet nyújt hernyórágás ellen

ARZOLA - MOLEX

permetezéshez

Kérjen ismertetőt!

CHINCHON GYÓGYSZER- ÉS VEGYÉSZETI TERMÉKEK GYÁRA R. T. UJPEST

porozáshoz

Telefon: 168-24, 167-54, 53-20

náltak ki idejekorán a külföldi babkonjunkturát, későn engedélyozták hüvelyesekre az általános kiviteli fuvardíjszabást és most meg van a legjobb európai babminőségünk, de nem tudjuk kellően értékesíteni.

Azonban a kiviteli üzlet képe állandó változásokat mutat és talán lesz még a babban is emelkedő hullám, amint azt a *zabkivitel* bámulatos fordulatai tanúsítják. Még két héttel ezelőtt a zab valóságilag eladhatatlan volt, amihez még vizsgálatlanabb jóslatokat fűztek. Most a helyzet megváltozott. A zabüzlet feléledt. Több ezer métermázsa zabot vásároltak Svájc számlájára és pedig 48 kilós svédzabot, 23 1/2 frankon svájci határra szállítva. Ugyancsak élénk lett a kereslet jóminőségű magyar szokványzabban, amelyet a csehek vásárolnak a katonaság számára, 116 cseh koronáért, a határon átvéve. Biztató kilátások vannak az egyéb külföldi érdeklődés tekintetében és a zabról már elmondhatjuk, hogy nagy lanyhaságból tartott szilárdságig emelkedett.

Az *ujtengeri* körül is zajlik az érdeklődés, amióta a magyar ujtengeri elsőrangú minősége köztudomású, pedig ebben a cikkben is reménytelennek látták a helyzetet. Ausztria és Cseh-Szlovákia máris nagy vásárlók magyar ujtengeriben és pedig december-januári szállításra. Szobon 100-103, Hidasnémetin 100, Záhonyban 96 cseh koronát szívesen fizetnek az ujtengerinkért és ez az ár általában elfogadható. Ausztria csak szűrt tengerit kíván és októberi szállításra 130 cseh koronát fizet Hegyeshalom állomáson, míg október-novemberre 125 cseh korona az osztrák átvételi ár. A magyar ótengeri az ország keleti részén teljesen elfogyott, a nyugati megyékben még van és kivitelre jól állja a versenyt az olcsóbb jugoszláv áruval is. A tengerinél is bekövetkezett tehát a kivitel javulása.

A zab helyzetéhez hasonló a *repce* árhullámzása is. Három héttel ezelőtt 2-80 csehkoronával sem lehetett vevőt találni, ma pedig 3-10 csehkoronával sem jelentkeznek — eladó. Ennek oka az, hogy a lanyhaság alatt erős kezű kivétel a gyenge kezűből a repcét, amelyet különösen Olaszország keres és pedig métermázsként 2 angol fonton Postamia határ-állomásra szállítva. De még ez az ár sem biztatja a kereskedő-árubirtokosokat eladásra, sőt új tételeket keresnek a gazdáknál, akik azonban ugyancsak tanultak és nem kótyavetyélik el egyre értékesebb repcejüket.

A kiviteli üzlet hullámzása tehát állandó és ha már az értékesítési időszak elején ilyen váltakozó az irányzat, akkor ma még igazán egy cikkről sem lehet végleg megállapítani, hogy könnyen vagy nehezen helyezhető el. A földolog, hogy a *jóminőséget helyes tárolással meg kell tartani*, mert általános jelenség Európában, hogy a minőség dönti el a keresletet és az árak alakulását.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

Nemesített buzafajták kevert vetése.

A gyakorlati gazdák köréből gyakran érkezik be hozzánk olyan tárgyú kérdés, hogy lehet-e két, vagy több fajtisza nemesített búzát *keverten* is jó sikerrel vetni, vagy pedig célszerűbb: azok fajtisztaságát fenntartva, a bevált fajtaikat elkülönítve termelni.

E kérdések indító oka sokszor csupán csak az, hogy a rendelkezésre álló buzafajták a termelés folyamán, az aratásnál, cséplésnél, vagy a magtárban *összekeverednek*, de sok esetben az érdeklő a kérdézőket, hogy *céltudatos keveréssel nem-e lehet nagyobb termést elérni, mint az esetben, ha egy fajtisza búzát egymagában vetünk.*

Ha a fajtisza búzák a termelés folyamán egymással többé, vagy kevésbé összekeverednek, akkor *e keverék termelési értéke azon múlik, hogy miféle buzafajtákból áll ez a keverék.* Ha valamennyi értékes volt és a termelő gazdaság adott viszonyainak megfelelő, akkor ez a keverék is értékes marad, hacsak silány fajtaelemek nem rontják annak értékét és a keveréket alkotó buzafajták az alább elmondottak szerinti valóban alkalmasak a keverésre. Ellenkező esetben, különösen akkor, ha a keveréket alkotó buzafajták érési ideje különböző, a jól megválasztott fajtisza buza keverékmentes vetése jobb termést fog szolgáltatni, mint a keveréké.

A fajtisza búzák *céltudatos keverése* olyan kérdés, amely már akkor felmerült, amikor ezeket a fajtisza búzákat a keverék jellegű régi buzafajtákból kitenyészítettük és ezzel a kérdéssel érdemes részletesebben foglalkoznunk, mert *olyan keverékeknek, amelyeknél az e célra használt buzafajták termelési értékét jól ismerjük, nagy értékük lehet abban, hogy általuk az adott viszonyokat jobban kihasználhatjuk és ennek révén nagyobb búzaterméseket arathatunk.*

Ismeretes, hogy a most forgalomban levő nemesített buzafajtáink a régi kevert jellegű buzafajtáink (tiszaivóki, bászai, díszegi és somogyi tar) évek során át végzett, kipróbálással kapcsolatosan fajtisztán kitenyészített legjobb fajtaelemek. Ha ezek közül próbavetésekkel, az *adott viszonyok között legmegfelelőbbeket* kiválasztjuk, akkor ezek után feltétlenül nagyobb terméseket és egyuttal a többi termelési szempontból is értékesebb buzafajtákat nyerünk, mint amilyenek a silány fajtaelemekkel kevert régi buzafajták voltak. Az így bevált buzafajták *céltudatosabb keverésével* azonban adott esetekben, további termésközvetést nyerhetünk.

A fűmagkeverékek révén érvényesülő ama szempontok, hogy hosszabb és rövidebb szalmájú buzafajták keverésével a levegőt és napsütést jobban kihasználhatjuk, a buza keverék vetéseknél inkább elméleti, mint gyakorlati értékűek. Azoknak a szempontoknak sincsen gyakorlati értékük, amelyek — ugyancsak a fűmagkeverékek alapján — arra kívánának figyelemmel lenni, hogy a gyűkerzet különböző talajkihasználó képességének hasznosítása céljából az igényesebb és élémesebb buzafajtákat kívánják keverni.

Ha ez a talaj különböző rétegének kihasználására irányul, az szintén csak elméleti értékű, mert a buza táplálkozása szempontjából főképpen csak a felső talajréteg jöhet számításba.

Ilyen buzafajtakeveréketésre az a régi gyakorlati tapasztalat is indítja az érdeklődőket, hogy a *kétszeres*, vagyis a buza és a rozs keveréke sok esetben többet terem, mint ugyanott e két növény tiszta vetése. Ez azonban inkább csak az esetben áll, ha a kétszerest olyan talajon vetjük, amely a buza termelésére kevésbé megfelelő és régebben azért volt helytálló, mert a régi buzafajtáink rozsdafőlétsége gyengébb volt, mint a mostaniaké.

Másik oka a buza keverék vetésnek az is lehet, hogy a rendelkezésünkre álló buzafajták közül egyik évjárásban az egyik, más évjárásban egy másik bevált buzafajta adja a legjobb terméseket, tehát célszerűbb azokat tiszta vetés helyett inkább keverékben vetni.

Ez a szempont már kevésbé helytálló, mert az egyébként megfelelő és bevált buzafajták termése, a vetési idő, a talajművelés és a termőterület trágya-ereje stb. szerint változó és a *buzafajták termőképességét, valamint a termőterületet, a keveréketes helyett tiszta vetéssel jobban kihasználhatjuk, ha a kövőbb talajokra a szilárd szalmájú bőtermő, a sovány talajokra és késői vetésre az igénytelenebb, de ilyen viszonyok között biztosabban termő buzafajtákat vetjük.*

Leginkább megokolt a fajtisza búzák keveréketése *kevert minőségű talajon*, vagyis az esetben, ha ugyanaz a gazdasági tábla talajminősége foltosan, vagy keverten vegyes jellegű (homok, agyag stb.), a talaj jobb kihasználása céljából két, vagy több fajtisza buza keverése indokolt lehet.

Ilyen keveréketés sikerének alapfeltétele az, hogy a keverésre használt buzafajták *érése azonos idejű legyen.* Enélkül az egyiknek a magja túlerett és pereg, a másik még éretlen. Célszerű azt is figyelembe venni, hogy a keveréketésre használt buzafajták *ezerszemszáma* egymástól ne legyen túlságosan eltérő, mert ez esetben jobban biztosíthatjuk azt, hogy a keverék aránya több évi termelés folyamán állandó marad. Ellenkező esetben az apró magvú buzafajták rendszeren gyorsabban szaporodnak a keverékben, vagy erős foku rostálás esetén a nagymagvúak szaporodnak jobban a többi rovására. Más

Azonul már csak udvariasságból néztük meg egy török utításunk birtokát, melyen olyan termés állt, hogy a birtok is megirigyelhette volna. Midőn kérdeztük, hogy miért akarja bevédeni, reámutatott egy traktorra és egy német gyártmányú kévektőre, melyet újonnan vásárolt, de használatát nem tudja.

Megneztünk továbbá egy állami birtokot, mely kitűnően volt felszerelve élő állatokkal és azonfől az üzemen kívül helyeztet modern gépek oly tömkelegével, hogy ócskavasban több értéket reprezentálnak talán, mint az igényelt mintegy 5 évi haszonért. Ez a birtok pedig felszereléssel együtt vehető bérbé.

Hogy utazásunknak lesz-e konkrét eredménye, nem remélem. Mindenki, akivel tárgyalásokat folytattunk, lelkesebben tértett mindaddig, amíg az obulust nem kell lerakni. Pedig arról van szó, hogy 20-25 gazda rakjon össze egyenként legalább 200-300 millió koronát. A Hofherr és Schrantz-gyár gépekben ugyanannyival járul hozzá.

Ezekkel az eszközökkel aztán megkezdendők lent a munkák. Eleinte csak annyi földet vennék eke alá, amennyit az anyagi eszközök megengednek. Ősszel szántunk és vetünk, amíg lehet repcét, majd őszi árpát és búzát; tavasszal árpát és zabot. Ezt az egyszerű gazdálkodást kevés munkával, gépekkel folytatjuk és a kitűnő értékesítési lehetőséget kihasználva, már az első évben két annyit keresünk, hogy abból a gazdaságot beépítsük és előállítással beinstruáljuk. Mert a konjunktúra kitűnő. Minden szemestermény 30-35%-kal drágább mint nálunk és a bab, tej 100%-kal, a burgonya 400%-kal jobban értékesíthető, mint itt. Tekintettel arra, hogy a trágyázás költségei évekig elmaradnak, türelőanyagul a szalma szolgálhat, az üzemi kiadások nimmura redukálódnak. Ha aztán ez a próbapalopp sikerül, mindenki, akinek kedve van, önálló vállalkozásba kezdhet.

A munkásvizonyok nem képeznek megoldhatatlan problémát. Egynehány magyar cseléd mint altiszt könnyen bot-

dogulna az európai Görögországból, Tráciából kiutasított törökökkel, akik hálások lennének a török kormánnyal egyetemben, ha kenyérhez jutnának.

Az adózás súlyosnak látszik. A gazdálkodás harmadik évtől a termény 1/10-ét kell beszedni; ezental azonban semmit. Ha a nálunk bevezetett vagy 25 adómentet tekintjük, biztosan többet fizetünk. Egyébként terbe van véve a közeljövőben az országunk kataszteri felmérése és ezzel kapcsolatban a földadónak kataszteri tiszta jövedelem alapján leendő kivetése. A közbiztonság kitűnő. Éjjel aludtunk meg az országút mentén levő vendéglőben, mely telve volt dohányfüvarosokkal, marhabajcsárokkal, földtuladonosokkal. A legnagyobb előzékenységgel bántak az ő „magyar testvéreikkel”.

A jogbiztonság is elsőrangú. Törökország a balkán államok között ma a legalkotmányosabb nemzetek egyike. Minden polgárnak van tiltakozási joga egy netáni alkotmányellenes aktussal szemben és a tiltakozásnak van is foganatja. A legtöbbször hangzatosított kifogás, hogy a létesítendő gazdaságot a török parasztok vagy az állam lefoglalhatja, a fantáziák országába száműzhető. A kormány, valamint az egyesek tudják, hogy amint az ő kezükre kerül a gazdaság, az ekek hányadjára kerül, mint a parlagon levő ország kilenczted része.

Meg kell azonban válogatni a helyet, ahol le lehet telepőzni. Smyrna vidékén, különösen az arabok lakta helyeken, bizony nem tanácsos a telkesítés. A görögök kegyetlenségei gyűlöltétek szemükben minden európaít. Az angolok által istápoli cionista mozgalomtól hazájuk szabadságát féltik és bizony ezen a vidéken gyakoriak a támadások és az életbiztonság is sok kívánni valót hagy hátra.

A megszemlélt gazdaságok nevét elhallgattam. Teltem ezt azért, nehogy a németek vagy csehek szedjék le a fradózásom gyümölcsét. Első utam alkalmával az izmídi gazdasági egyesület igazgatójának egy tervezetet nyújtottam át a

kormányhoz leendő továbbítás céljából, mely egy állami — 400 HP intakt vízierővel rendelkező — egyébként össze-állított posztógyár felhasználásával, cukorgyár létesítéséről szól. Minthogy a nálunk bekövetkezett pénzühiány miatt vállalkozót nem találtam, Rauff bei igazgató, a prágai Skoda-művekkel és cseh gazdákkal utóttó nyélbe a tervet. Ez ellen védekeztem; magyar gazdáknak azonban szívesen adok felvilágosítást.

Nézelem szintem nem szenved kétséget, hogy a magánvállalkozás sikereinek esélyei is elsőrangúak Törökországban. De némesak a magánérdek, némesak politikai szempontból kívánatos a magyar gazdáknak tőrhódítása Törökországban, hanem elsőrangú állami érdekek is szólnak a terv mellett. Nagymagyarországból, amikor még a megélhetési viszonyok sokkal jobbok voltak, mint manapság, több ezer ember vándorolt ki. A kivándorlás biztonsági szerepnek tekinthető, melyen át az állami gépezetből az elégtelen és a szociális békét veszélyeztető elemek távoznak. A kivándorlási lehetőség Amerikába megszűnt. Kanadában a magyar viszonyoknak megfelelő eszközökkel dolgozó farmer nem tud boldogulni. A gépi erőre alapított üzem ellátására sok évtel vesz igénybe. Dél-Amerikában csak rabszolgáskorban élhet meg a kivándorló. A kormánynak kötelessége tehát, hogy kivándorló és odairányítsa, ahol a boldogulás előfeltételei megvannak. Ha kell, akár állami részvételével tegye lehetővé magánvándorlási lehetőséget a földreform folytán megélhetésüket veszített mezőgazdasági munkásoknak, cselédeknek. Ha az első vállalkozás sikerül, ugy ezt újabb és újabb követi majd és lehet, hogy ezáltal a kivándorlás a köz szempontjából legkivánatosabb mederbe fog terelődni és nem fordul elő többé, hogy magyar emberek Abessziniában a tengertől három hétnyi levágás után elérhető 800 holdnyi földkibérlet után kalandozzanak.

Földsziget (Sopron m.).

Glaser Géza.

**VETŐMAGNEMESÍTŐ
ÉS ÉRTÉKESÍTŐ R.-T.**
VEZÉRIGAZGATÓ:
SZÉKÁCS ELEMÉR
Budapest, V., Mérleg-utca 3., III. em.
TELEFON: 128-35 és 148-20
TÁVIRATCIM: NEMESMAG 757

Allamilag elismert és törzskönyvelt **eredeti nemesített vetőmagvaink**
„SZÉKÁCS” buza és ősziárpa
FLEISCHMANN-féle rozs
használatával mennyiségileg és minőségileg egyaránt fokozhatjuk a termés hozamot.

tulajdonságok a keverék összeállításánál kevésbé fontosak, de annál is inkább az, hogy keverékben is az adott viszonyokat leginkább kihasználni képes buza-fajtákat vessük.

Keveréketek esetén azokból különösen fontos, hogy az e célra használandó buza-fajtákat előbb az adott viszonyok között tiszta vetésben próbáljuk ki és azután az e célra legalkalmasabbakat vessük keverékben.

Az ennek alapján kiválasztott buza-fajták kevert vetése cellulatos és biztos eredményű lehet, enélkül azonban csak hibás eredményekre vezethet. Ezt a kérdést tehát az arra utalt gazdaságok csak saját tapasztalataik alapján oldhatják meg és ha a keveréketek az adott viszonyaik folytán szükségesnek látszik, akkor lehetőleg nagyobb számú (6-10, vagy több) nemesített buza-fajtát célszerű kipróbálniok, hogy az e célra legmegfelelőbbeket kiválaszthassák. Ezek beszerzésénél is célszerű azzal a buzanemesítővel, akitől a vetőmagot beszerzik, közölni azt, hogy milyen célra, milyen viszonyok között (elővetemény, talaj, trágyázás stb.) van szükségük a kivánt buza-fajtákra, mert így azok kiválasztása a célnak megfelelőbben történhetik.

Egységes minőségű talajon a keveréketek helyett a fajtisza buzákat után várhatunk jobb eredményeket, mert azoknak az adott viszonyokhoz jobban alkalmazkodhatunk és azokat jobban kihasználhatjuk.

Igy például a legtöbb gazdaságban vannak jobb és gyengébb trágyaerőjű területek. Előbbiekben az igényesebb, de bőven termő, utóbbiakon a kevésbé igényes buza-fajták lesznek a megfelelőek és az adott viszonyok szerint legelővőbb termők.

Ugyanez áll a korán, vagyis megfelelő időben és a későn letakaruló elővetemény után vehető területekre. Például a későn letakaruló cukorrépa, vagy tengeri után késői vetéssel a bóttermő, de igényes buza-fajták legtöbbször még a belterjes gazdaságban sem képesek az értékes tulajdonságaikat olyan fokban érvényesíteni, mint az igénytelenebb és ilyen kedvezőlenebb viszonyok között is jól termő buza-fajták. Ezért célszerű a jó trágyaerőjű földben irtónál korai vetésekre a kedvező viszonyokat teljes fokban kihasználni, bőven termő, de igényes, a soványabb és későn vetett területekre az igénytelenebb buza-fajtákat vetni.

A forgalomban levő nemesített buza-fajtáink közül minden gazdaság a viszonyai közé legmegfelelőbbeket választhatja ki. A kiválasztásnál saját érdekében segítségére áll a nemesítő, ha közli a termelési viszonyait és azt, hogy milyen tulajdonságokat kíván a termelendő buza-fajtától, de időszakonként célszerű a már bevált buza-fajtákat is újabb buza-fajtákkal termelési kísérletek útján összehasonlítani, mert a magyar buzanemesítés tovább fejlődik és a régebben bevált buza-fajtáknál is jobbakat tenyész.

Grábner Emil.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Dégen Árpád dr.

A burgonyagumó betegségei és az általuk előálló értécsökkenés.

A burgonyagumót számos betegség támadhatja meg, amely betegségek legtöbbször a használati célnak megfelelően a burgonya értékére is kisebb-nagyobb befolyással van. Egyes betegségek az étkezési burgonya értékét, mások viszont a vetőburgonya értékét rontják vagy esetleg a burgonyát teljesen értéktelenné is teszik. A gyári és a takarmányozási burgonyáknál az értécsökkenés legtöbbször csak a megromlott mennyiségre szorítkozik.

Az étkezési burgonyánál az értécsökkenés azzal a mennyiséggel arányos, amennyivel többet kell lehámozni, vagy kivágnunk belőle, mint az egész-

seges burgonyából, hogy az elkészítés után izlotesen kerülhessen az asztalra. Ugyanezen oknál fogva jóval kisebb értékű étkezési célra a nagyon apró burgonya is, mert annál még ha egészséges, akkor is sok a hámozási veszteség.

A vetőburgonyánál az értécsökkenést aszerint kell elbírálnunk, vajjon a burgonyán észlelhető betegség az utána várható terménymennyiségre csökkentőleg hat-e és hogy milyen mértékben. Így például a közönséges ragya az étkezési burgonya értékét izletelensége mellett (például héjában sült burgonya) annyiban rontja, hogy nagyobb lesz az ilyen burgonya hámozási vesztesége; viszont mivel a közönséges ragya — az eddigi megfigyelések szerint — nem öröklődik és mivel annak jelenléte a terménymennyiségre befolyással nincs, ennél fogva az a vetőburgonya értékelésénél figyelmen kívül hagyható.

A nálunk leggyakrabban előforduló gumóbetegségek a következők:

A közönséges ragya. Az Actinomyces nemzetséghez tartozó gombák idézik elő, amelyek különösen a lugos kémhatású talajokban általában el vannak terjedve. Eme gombák fonalai behatolnak a burgonya héjába, a megtámadt helyen abnormális paraképződést idéznek elő és ezáltal a gumón kissé duzzadt széllel sekély bemélyedések keletkeznek. A mélyedések nagysága szerint megkülönböztetünk sekély és mély ragyát, ha pedig mélyedés helyett kiemelkedést találunk, akkor pupos ragyáról beszélünk.

Étkezési célra az ilyen burgonyának az értéke annyival csökken, amennyivel a ragya által okozott hámozási vesztesége nő. Kisebbszámú fertőzés esetén az ilyen burgonya vetőgumóként felhasználható. Az eddigi tapasztalatok szerint a ragya nem öröklődik. Az olyan erős ragya, amely a burgonya szeméit is tönkretette, a burgonyát ültetésre alkalmatlanná teszi.

A por vagy fertőző ragya okozója a Spongospora Solani nevezetű gomba. Ennek a betegségnek először is néhány milliméteres ragyású kis dudorok, szemölcsök képződnek, amelyek később fekete porszerű anyagká esnek szét, úgy hogy a betegség külső képe olyan, mint a közönséges ragyáé, csak hogy a ragyás mélyedésekben fekete port találunk. Ez a fertőzés a gumó husába mélyebben is lehatol, amiért is az ily módon fertőzött gumó sokszor beszárad, összezsugorodik vagy rothadási baktériumok behatolása következtében a nedves rothadásba megy át.

Ez a betegség a burgonya étkezési értékét izletelen külseje mellett a fertőzés mérvé és a mélyedések arányában rontja, az ilyen vetőburgonyának használni nem szabad.

Var (ótvár, sünör) alatt a burgonyának azt a betegséget értjük, amikor a burgonya héja szabálytalan alakú repedésekkel van tele. Ezekben a repedésekben nagyítóval atkákat és apró férgeket láthatunk. Erősebb fertőzés esetén a repedések a gumó husába is behatolnak és az ilyen gumót átvágva, a repedések alján korhadt részeket, a gumó husának szétromosított maradványait, ebben pedig kimúlt és még élő atkákat és egyéb apró férgeket találunk.

A repedések különböző baktériumok és gombák behatolási helyeit képezik, miért is az ilyen erősen fertőzött gumót a többi közül ki kell válogatni és fel kell etetni, nehogy az elraktározott burgonyában esetleg nagyobb mérvű rothadásnak az okozója legyen.

A varas burgonya külseje csunya, hámozási vesztesége nagy, amiért is étkezési burgonyának nem való. Vetőgumóként gyengébb fertőzés esetén esetleg még felhasználható. Ha azonban a varak a burgonya szeméit is megtámadták, vagy ha a repedésekbe erősebb mértékben gombák fejezkettek be magukat, az esetben az a burgonya vetésre nem való.

A burgonyahimlő (Rhizoctonia) a gumón gombostüfejnagságu, vagy esetleg valamivel nagyobb barnásfekete dudorokat képez, amelyek azonban csak a héj felületére vannak reátapadva a így könnyen leka-

parhatók róla anélkül, hogy ezzel a gumó héját megsértenénk. Ha a baj igen erős mértékben lép fel, úgy a dudorok egyesülnek és a héjon egész kérges alkotnak. Agyagos talajból kikerülő burgonyán e baj csak akkor ismerhető fel igazában, ha a burgonyát megmossuk, amikor is a föld a vízben leázik, a himlő ellenben a burgonyán marad. Az előbb említett dudorok a Hypochnus (Rhizoctonia) Solani nevű gomba nyugalmi alakja (sklerotiumja), amelyek a burgonya elültetése esetén nedvesmeleg időben szintén csirázni kezdenek és a fiatal hajtást megtámadhatják, esetleg teljesen tönkre is teszik.

A himlő jelentőségének kérdése még teljesen tisztázva nincsen. Mindenesetre az erősen himlős burgonyát vetésre használni nem ajánlatos. Étkezési burgonyánál a himlőnek jelentősége nincsen.

Gyűrűsbetegség. A burgonya keresztülmetésénél az edénynyalábok a héjjal többé-kevésbé párhuzamos gyűrűformáját mutatják. Ezeknek az edénynyaláboknak megbetegedését mondjuk gyűrűsbetegségnek. Okozói lehetnek baktériumok és lehetnek gombák. Ha baktériumok az okozói, az esetben az edénynyalábokon eleinte alig mutatkozik valami szemmel látható elváltozás, ilyenkor mindössze az edények és a közvetlenül mellettük fekvő sejtek puhulnak meg és ezáltal üveges szineződést nyernek. Ha a megbetegedést gombák (Verticillium és Fusarium) idézik elő, akkor az edénynyalábokon, vagy legalább is azok egyes részein barna szineződés mutatkozik. Ezzel a betegséggel kapcsolatban a köldökön sokszor különféle baktériumok is kerülnek a gumóba, amelyek az edénynyalábokon kívül a burgonya husát is megtámadják és belső rothadást idézhetnek elő.

A gyűrűsbetegség a fertőzés mérvé szerint az étkezési burgonya értékét is rontja, vetési célra pedig az ilyen burgonya teljesen értéktelenné válik, mivel a gyűrűs beteg gumó elültetve vagy ki sem kel, vagy beteg növényt fejleszt.

Barna rothadás. (Phytophthora rothadás.) Okozója a Phytophthora infestans nevezetű gomba, amely nedvesmeleg időben először is a burgonya levelézetét támadja meg és annak megbarnulását, leszáradását vagy elhalását eredményezi. Innét kerülnek a gomba spórái a talajba és viszont innét mosatnak eső által a még földben levő gumókra. A spórákból nővő myceliumok a gumókba hatolnak és barnaszínű rothadást idéznek elő. Az ilyen gumón kívülleg demélyedt sajátságos olomszürke foltok vannak, amelyek keresztül ha a gumót szétvágjuk, alattuk száraz, inkább korhadó, mint rothadó anyagot találunk. Ez a korhadó anyag legtöbbször csak a héj alatt sekélyen húzódik, a gumó husába nem igen terjed. Ezen a beteg részen keresztül sokszor más rothadást előidéző organizmusok is hatolnak a gumóba, amelyek azután a gumó egész belsejét is megrothasztják (száraz és nedves rothadás). Száraz és hideg (+4°C) táli raktározás a baj terjedését megakasztja. Az ilyen burgonya étkezési értéke a fertőzés mérvé, vagyis a rothadt részek nagysága szerint csökken. Csak kis mértékben fertőzött gumó elültetés esetén még egészséges növényt fejleszthet, erősebben fertőzött gumó azonban ültetésre nem való.

Száraz vagy fehérrothadás. (Fusarium rothadás.) Okozója különböző fusarium-faj lehet. Az általa megtámadott gumók héján eleinte szintén kissé bemélyedt szürke színű foltokat találunk, később azonban ezen foltokon fehér, sárgás-fehér vagy rózsaszín osomócskák tűnnek elő, amelyek nem egyebek, mint a fusariumok szaporodó szervei (konidiák). A gumó keresztülmetésénél a bemélyedt foltok alatt taplószzerű anyaggá korhadt egészen a gumó belsejéig nyúló barna részeket találunk. A gumó husa ezen részekben össze van zsugorodva és ennek megfelelően a héj koncentrikus körökben ráncosává válik. Az összezsugorodott részben gyakran repedéseket is láthatunk, amelyek fehér vagy pirosas vatta-

Ezernél több magyar gazdaságban

és sok-sokezer külföldiben kitünően bevált üszöggár ellen a

PORZOL

(CHINOLIN-gyár, UJPEST)

Egész Európában az egyedüli porpácolószer, mely mögött többévi gyakorlati eredmény van.

Ne kísérletezzen utánzatokkal!

Ne adja pénzét külföldre!

szerű képződménnyel vannak kibélelve. Ha e baj a gumó egész húsát szétromosolta, az esetben a gumók mumiákká száradnak össze. A szárazrothadás igen sokszor a phytophthorás rothadás kísérőben lép fel.

Hűvös raktározás e baj terjedését lassítja. +4 C. körüli hőmérsék pedig továbbterjedését teljesen megakasztja. A phytophthorás rothadással ellentétben a szárazság maga a már megbetegedett gumó teljes elrothadását nem gátolja meg, száraz helyen azonban a fuzáriumok szaporodási szervei nem jelennek meg s így száraz helyen a még egészséges gumók a mellettük fekvő beteg gumótól nem fertőződnek.

A rothadás eme nemének lefolyása aránylag lassu, úgy hogy az pl. a burgonya szállításánál nagyobb károkat nem okoz.

Az ilyen rothadás által előállt értéksökkenés az előadottakból önként következtethető. A vetőgumóból a szárazrothadásban lévő gumók gondosan kiválogatandók, mivel a csak kis mértékben is beteg gumó a legtöbbször beteg növényt fejleszt.

Nedves vagy baktériumos rothadás. Okozói rothadási baktériumok, amelyek a gumó húsát pépszerű anyaggá rombolják szét. Az egészséges, erős héjú burgonyát nehezebben tudják megtámadni, mint az olyant, amely vagy meg s őrve, vagy amelyen más betegség (pl. phytophthorás rothadás) a baktériumok részére bejárat nyitott. Ha e rothadás kezdeti stádiumában levő gumót szétmetsszük, a beteg és az egészséges rész érintkezési helye gyakran fekete színeződést mutat, levegőn hagyva pedig az egész beteg rész megbarnul.

A nedves rothadás igen gyorsan terjed. +12—15-6 hőmérsékletnél egy-egy megtámadott gumó 5—6 nap alatt teljesen elrothadhat. Az ilyen elrothadt gumó a föltte fekvő gumók sulya következtében szétnyomódik és befertőzi a mellette fekvő többi is, úgy hogyha az ilyen burgonyát hamarosan alaposan át nem válogatjuk, úgy abban egész rothadási fészkek keletkeznek. Rohamos terjedése folytán ez a baj a szállításoknál is igen nagy veszteséget okozhat.

Az alacsony hőmérséklet, valamint a szárazság a baktériumok szaporodásának nem kedvez, amiáltal a gumó ilyenkor időt nyer arra, hogy a még egészséges rész szélén parareteget képezhessen, hogy azután az a betegség továbbterjedését meggátolhassa.

A nedves rothadásban lévő gumókat bármilyen célna használándó burgonyából gondosan ki kell válogatni, a rothadási anyaggal bekenett egészséges gumókat pedig meg kell szárítani, hogy a baj továbbterjedését megakadályozhassuk. A csak gyengén is fertőzött gumókból elültetés esetén sokszor tőrothadásos töveket kapunk.

Fagy és hő által okozott károk. A burgonya 3—4 fok hidegnél megfagy, utána a melegben megpuhul és gyorsan romlik. Ha azonban a gumót csak rövid ideig érte a fagy, akkor nem az egész gumó, hanem csak egyes edényei fagnak meg s ilyenkor a gumó keresztülmetszve a megfagyott edények alakjának megfelelően, feketén hálózott képet mutat. Hasonló fekete hálózottságot találunk a magas hőmérsékletnek kitett burgonyánál is.

Az ilyen burgonyák úgy étkezési, mint vetési célna alkalmatlanná válnak; elültetve legfeljebb esenevész bokrot növelnek, de legtöbbször ki sem kelnek; világosságban esirázta vékony cérnacirát fejlesztenek.

Vas vagy tarkafoltosság abban áll, hogy a gumó húsában szabálytalan alakú barna vagy rozsdavörös foltokat találunk. E foltokban a sejtek el vannak halva. A jelenség valószínűleg az időjárás és a talajviszonyok következtében előálló étrendi zavarok következménye. Betegségnek nem nevezhető.

Étkezési burgonyánál a vasfoltosság hiba, egyrészt, mert nem tetszetős, másrészt, mivel ezek az elhalt részek a főzés után is kemények maradnak. Vetőburgonyánál a vasfoltosságnak nincs jelentősége.

Szürke foltosság legtöbbször a burgonya rakodásánál vagy szállításánál előforduló vigyázatlan kezelés következménye, de előfordulhat kismérvű felmelegedés következtében is. Különösen a keményítődus

burgonyák lesznek a vasuti szállítás alatt igen sokszor szürkefoltosakká.

Étkezési burgonyából a szürke foltokat ki kell vágni, amiért is az az étkezési burgonya értékét rontják; a vetőburgonyánál azonban nincs jelentősége.

A **megzöldülés** akkor következik be, ha a gumót világosság éri. Ez megtörténhetik, ha a gumó a talajból kiáll, vagy ha azt világos helyen raktározzuk el. A zöld szín, amely a gumó húsára is átterjedhet, a klorofil-testecskék felszaporodása következtében keletkezik. Fény behatására a gumóban a mérges solanin mennyisége is felszaporodik, amiért is nagyobb mennyiségű megzöldült burgonyát étkezési vagy takarmányozási célna felhasználni nem szabad, mivel az esetleg mérgezési tüneteket idézhet elő. A megzöldült burgonya ize keserű. Vetőburgonyánál a zöldülésnek jelentősége nincsen.

Paraszemölcsök. A nedves talajból kikerülő burgonya héján sokszor apró kidomborodó fehér pettyeket, úgynevezett paraszemölcsöket láthatunk, amelyek azonban a héjról könnyen letörölhetők anélkül, hogy a gumót bármilyen károsodás is érné. Ezen szemölcsök légzési zavarok következtében keletkeznek, még pedig oly módon, hogy a légrések alatt nagy laza, levegővel telt sejtek képződnek és ezek a légrésekben keresztül a gumó külsejére tolnak. A paraszemölcsöknek a burgonya minőségére jelentőségük nincsen.

A **burgonya üregessége.** Főképpen a nagyra növő fajtaánál fordul elő. Az üreg a burgonya belsejében van, néha kisebb, néha azonban akkora, hogy az egész burgonya csak egy vékony husrétegből áll. Az üreg fala vékony parareteggel van kibélelve, rothadási tünet nincs benne. Az üregek képződése valószínűleg a gumó különös gyors növekedésével van összefüggésben (erős nedvesség, nitrogéntrágyázás stb.). Betegségnek nem nevezhető.

Üreges burgonya egy-egy tételben csak kis mennyiségben fordul elő. Jelentősége nincsen.

Hernyó- és drótféregkárosítás. A hernyók legtöbbször kisebb-nagyobb kivájasokat ragnak a gumón, a drótféreg pedig csatornákat furak bele, amely csatornában a férgek még a burgonyaszedéskor is megtalálhatók.

A megragott gumók a rágási felület nagysága illetőleg a kiragott csatornák száma és kiterjedése szerint kevésbé értékesek vagy akár teljesen értéktelenek is lehetnek.

A **fiasodás, az ikernöves, az átnöves, a láncképződés és a torzképződés** nem mondhatók betegségeknek; ezek csupán a talaj és az időjárás következtében előálló fejlődési rendellenességek, amelyek azáltal képeznek hibát, hogy az ilyen burgonyák alakja rendszerint nem tetszetős, hámozási veszteségük nagy, eltarthatóságuk pedig sokszor nem megfelelő. Az ilyen burgonyákat vetési célna használni nem ajánlatos, mivel a vetőgumó alakja részben átöröklődhetik.

Fiasodottnak az olyan burgonyát mondjuk, amelynél a főgumóból egy vagy több kisebb gumó nő ki; ikernövesének pedig az olyat, amelynél két megközelítőleg egyenlő nagyságú gumó van egymáshoz néve. Átnöti a burgonya, ha a gumó egy vagy több szeméből indák nőnek, amelyek mindegyikén újabb gumók fejlődnek. A láncképződésnél a meghosszabodott stólok oldalán fejlődnek a gumók. Végül torznak akkor mondjuk a gumót, ha az a normális alaktól vagy teljesen vagy részben különbözik; ha egyes részei nem fejlődtek ki, mások viszont túlfelődtek, vagy ha a normálistól eltérőleg domborulatokat, mélyedéseket, éles széléket stb. láthatunk rajta.

Budapest. *kisjókai Takács Gyula,*
kir. gazd. felügyelő.

LÓTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Döhrmann Rezső.

Karcolatok a lippicai lóról.

I.

A mai savanyu, kedvetlen, pénztelen világban fordítsuk tekintetünket arrafelé, ahol valami szépet, örömtelket és gyönyörködtetőt látunk. Ez sincsen sok most már bna hazánkban, de a kevés között elsősorban ott van a *lippicai ló*.

Ezekről a pompás, szép, jó és kitartó állatokról akarunk itt egy hosszabb lélegzet alatt megemlékezni, részben azért, mert erdélyi hivataloskodásom alatt a székelyföldi miniszteri kirendeltségi szolgálat ellátásában, saját fogatot tartva, hálásan emlékszem vissza a lippicai lovakra, melyek a hegyes-völgyes rossz utakon, esőben, hóban, sötét éjjelen hűen és kitartóan hordoztak és *sohasem hagytak cserben*. Gyakorta megtettük 2 órai etetés és pihentetéssel 102 kilométeres turát (Udvarhely megyében a központtól a legtovábbi községem volt 51 kilométer), nem voltak sántasággal, csökönységgel és más bosszantó dolgokkal velük bajaim (amit más fajtaju volt lovaimról éppen nem tudnék mondani) és akkor érlelődött meg bennem az a tapasztalatokon alapuló tudat, hogy a *jó lippicainál nincs jobb ló a mi határunkon*.)

A jó lippicai (mert van közötté természetesen rossz is) azonban szép, gangos járásával, gyönyörű fej- és farokhorozásával, magas és ütemes lábmozgásával fogva még *gyönyörködtető látvány* is. Midőn 3 év előtt az OMGE tanulmányi kirándulást rendezett a kisbéri és bábolnai ménesbirtokokra, a közel 50 főből álló gazdatársaság elé az ácsi állomásra volt rendelve a bábolnai és a kisbéri állami ménesek és ménesgazdaságok összes parádésfogata. A bábolnai fogatok előtt hosszufarku, lobogósörényű arab és lippicai (fehér és szürke) lovak ügettek (mert az ottani ménes ezeket a fajtaikat tenyészt), a kisbériek előtt pedig pejszínű angol félvér és telivérek, mert a kisbéri állami ménesben ezek képezik a tenyészanyagot. A körülbelül 30 parádésfogat a vendégekkel egy sorban vonult be a körülbelül 12 kilométeres uton. Majd mindenki felállt a kocsiban, előre és hátra tekintgetve, hogy az arabok és lippicaiak parádés, gyönyörű járását megbámulja és a szebbnél-szebb fogatban gyönyörködjék. Bizony, a kisbéri angol kocsilovak lapos járása a lippicaiak mellett messze eltörpült és — nem kellett oly feltűnést és oly szép látványt.

Itt, a fővárosban is van néhány lippicai fogat, mely után még a legfásultabb, „B“-listára helyezett tisztviselő is megáll, hogy a szép látványt megbámulja. Két öreg, szép járásu fehér lippicait látok gyakran elegans fekete hintóba fogva, de ennél szebb látvány egy almásszürke és egy pej lippicai fogat, sallangos magyar szerszámban, mutatós, nyalka parádés kocsisal, ki fesszes gyeplőszárrakkal kormányozza a sok autótól ijedező, nagy, okos szemű, hegyező füllű szép állatokat. Nem tudom, hogy ki ez a szép lippicai lópár, de bizonyos, hogy uribb és szebb „jármű“ ez, mint a legelegánsabb Mercedes-autó, melyet a ferencvárosi „jasszok“, „büdösládának“ kereszteltek el — egész méltán.

A magyar földön azonban a *nyereg* alatt is a legszebben járó ló — a lippicai. Aki régebbi katonakorában a „királygyakorlatok“ alatt látta boldogult öreg királyunkat, I. Ferenc Józsefet, amint fehér lovon ülő testőreitől kísérve, a csapatok előtt ellovagolt, az ennél szebb látványt csak a mesekönyvekben láthatott — lerajzolva. Ezekről a lippicai lovakról akarnék két közleményben megemlékezni,

*) Volt egy „Hajnal“ nevű kiváló lippicai kancám (Széllősi Samu székelyudvarhelyi bérlőtől vettem), mely nálam 6 másik lovat járt le a kocsiban és mikor már a rossz köves-hegyes utakon 5 is megtörtött, 4 évi nehéz szolgálat után, akkor 9 éves korában megvette tőlem *Rónai Jenő* bácskai földbirtokos anyakancának és 2 év múlva értesültem, hogy Hajnal Rónainál a négyesfogatban mint ostorhegyes parádézik.

Kérjen árjegyzéket a gazdasági könyvviteli nyomtatványokból
"PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T.
Budapest, IX., Üllői-ut 20. (Köztelek).

FORDSON-TRAKTOR raktárról azonnal szállítható
HALTENBERGER VILMOS a FORD-gyárak autorizált képviselője
Telefon: 66-12 Budapest, VI., Nagymező-u. 19.
Specialis szerkezeti gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsaszabronék, tárcsaszúrikék, fűkaszáló, burgonyakiszedő, körkörösberendezés

Német kitenyésztesü és a magyar viszonyoknak megfelelő hazai termésü original és egyéb vetőmagvak megbízható eladási forrása a
SATOR VETŐMAGÜZEM R.-T., BUDAPEST
IV., Kossuth Lajos-utca 4., II. em. • Sürgőncím: Satormag • Telefon: 28-
Termények bizományi vétele és eladása a legjutányosabb feltételek szerint.
Mütrágya, Kőszén és pácolószerek gyári képviselője. **Kérjen árajánlatot!!**

mert maholnap már megfogynak vagy eltűnnek ezek a pompás, gyönyörű állatok is és a legelők megfogyásával és az uralti birtokok szétarabolásával mindinkább szűkebb körre szorul az a határ, melyen jó lippicai lovat tenyészteni lehet.

A lippicai ló alapanyaga tulajdonképpen a spanyol ló volt és ettől kapta tanulékonyágát, nyugodtságát, okosságát és gyönyörködőtét, szép „magas járását”. A cirkuszokban „spanyol-lépésnek” nevezik azt, ha a ló magasra szedett lábakkal, graciózusan, ütemszerűleg mozog a zenekar hangjaira a lovása alatt. Még a legunottabb városi nép is megtapsolja ezt a mutatványt, mert érzi azt, hogy ez — szép.

A spanyol lónak ezt a veleszületett tulajdonságát évszázadok óta még jobban kifejlesztették hazájában, hol a XVII. és XVIII. században a spanyol urak és urnők lóháton jártak és a szép járásu lovakat tartották csak meg a főuri ménesekben.

A középkori urak azzal jelezték uralmukat, hogy — lóháton mentek nemcsak látogatóba vagy a csatába, de talán még a — budoirba is. Érdekes, hogy a világot sem ilték volna herélt lóra, mert azon a szolgák jártak. A főurak a díszesen, büszkén lépkedő, makrancoskodó ménen lovagoltak.

A spanyol ur a laposjárású lovat (ahogyan az angol ló is lép) utálta és „macskajárásúnak” (Paso de gato) csufolta.

A régi spanyol ló roppant tanulékony volt. Eme tulajdonsága és „gangos” járása miatt a régebbi századokban messzeföldről jöttek Spanyolországba lovakért, királyi és hercegi udvartartások és cirkuszemberek „parádés” lovakat vásárolni.

Az a jellemzés, amit egy régi lószakember: „nemes Georg Engelhardt von Löhneyssen”, a spanyol lovak okosságáról 1600-ban megjelent ló-ídomitási könyvében („Hof-, Kriegs- und Reit-schul”) írt, bátran vonatkozatható a lippicai lóra is, hiszen benne is a nápolyi ló vére csörgedezik.

Az egykori hírneves lóidomító és udvari állóvászter — Engelhardt von Löhneyssen — ódon könyvében, kedves üregséggel így ír a spanyol lóról:

Ezek az idomító-iskolában a legtanulékonyabbak, mivel nagy figyelemmel és szorgalommal vigyáznak meg mindent, igen jó emlékezőtehetségük van és rögtön a lovas akaratahoz képest csinálnak mindent, mielőtt még tudnák, hogy mit akarunk tőlük, mondhatjuk: hogy a „számlát megcsinálják a vendéglős nélkül” és nem várják be, míg a lovas a kantárszárral vagy a lábszárával irányítja őket. Valóban sokszor tapasztaltam, hogy olyan okosak, hogy előbb megteszik azt, amit az ember gondol; mintha kitalálnák az ember gondolatát.

A spanyol ló a legalkalmasabb valamennyi lófajta között uralkodóknak, hadvezéreknek vagy más „nagy potentátóknak”, hogy ünneplés alkalmakkor a nép előtt diadalmasan mutogassák magukat; vagy hadvezéreknek, hogy egy győztes csata után a hadsereg élén bevonulhassanak vele — írja az öreg ur.

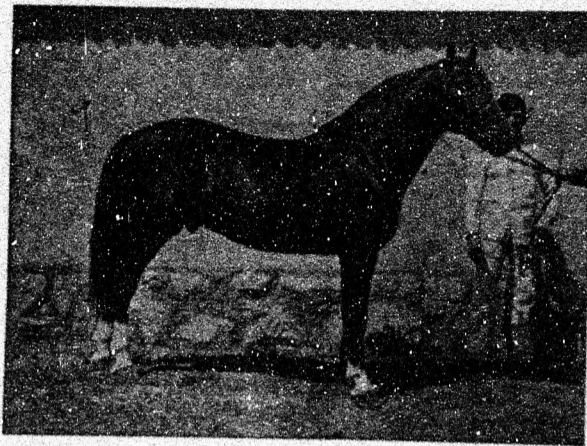
Ez volt az oka, hogy a spanyol lovakért az elmúlt századokban egyes nagy „potentátók” hallatlanul magas árakat fizettek. Leopold császár például a híres „Bravo” spanyol ménért oly nagy árat fizetett annakidején, ami 1000 tallér évi jövedelemnek felelt meg.

A lippicai ménest Károly osztrák főherceg (I. Ferdinánd császár harmadik fia) alapította meg 24 kancával és 3 ménnel 1580-ban Lippica faluban. Rekától nem messze, Triesztől 1 1/2 óra járányira, a Karst-hegységben, a trieszti püspöktől vásárolt, tölgyfaerdővel határolt kopár, meszes, kietlen területen. A félelmetes „bóra”-szelektől viharos, sziklás, kopár, zord fekvésű legelőt azonban a tengeri sós, páras levegő járta át és a meszes talajon kevés, de kitűnő fű termett.

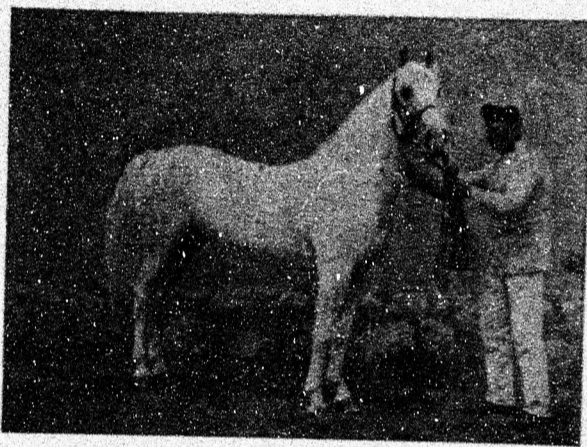
A meszes talajon csontos, jó patáju, erős állatok

nőttek fel a tápláló fűtől, a zord klímától pedig edzett és kemény szervezetűek lettek a lovak, annál inkább, mert nagy területet kellett bejárniuk, míg jóllaktak és így már csikókoruktól fogva megedződtek, fejlett izmuakká és jó inuakká váltak (ilyenek a lippicaiak ma is!). Természetesen a legelő mellett kaptak rendes zab-abrakot is.

A lippicai ménes alapanyaga a berber, majd arabs-

101. sz. kép. Neapolitano, lippicai fedezőmén, a volt fogarasi m. kir. ménesből.

102. sz. kép. Maestro, lippicai fedezőmén, a volt fogarasi m. kir. ménesből.

103. sz. kép. Neapolitano-Salva, lippicai mén „spanyol lépésben”, a bécsi volt udvari lovardában.

vérrel kevert spanyol ló volt, mely azáltal is volt már eredetileg fogva csontosabb és nehezebb, mint a filigránabb és vékonyabb csontú berber és arabs ló,

mivel a pyrenaei hegyekből származó lófajta vére is benne csörgedezett.

A lippicai ménes kiváló loanyagot produkált több mint 300 éven át és eredeti rendeltetéséhez képest az ivadékok az osztrák császári udvar istállójába hátsó és kocsiló szolgálatra kerültek, hol nagy gondtal és szakértelemmel lettek betanítva (már ezt egy későbbi — „a spanyol iskola” című — közleményben látni is fogjuk).

Nem is volt a 300 év alatt osztrák császár egy sem, aki a lippicai ménest meg ne látogatta volna. I. Ferenc József királyunk nem is szeretett autóban ülni, inkább a kladrubi és lippicai lovakról vont kocsiban kocsikázott.

A ménest a legkiválóbb lószakértők vezették és nagyszerű eredményeket értek el vele. A spanyol vért Lippicán a legkiválóbb loanyag, andaluziai ménes alkalmazásával tovább állandósították. Híresek voltak például az 1791. évben importált Cordova és az 1750. év körül importált Hermeline andaluziai ménes kitűnő ivadékaik révén. Később hoztak a kancákra nápolyi méneseket is, melyekkel a kos-ortt (a hajlott orrhátat) vitték be, ami még ma is több törzsnél megvan, noha gyengébben, mint a bécsi „Hofburg” másik kiváló lovanál: a kladrubinál (melyről majd még egy külön cikkben lesz egyszer szó), mely erősen kos-orru.

A kos-orru lovak eredete a spanyol lónál állítólag onnét származik, hogy III. Károly spanyol király a nápolyi lovak közül azon „neapolitano”-kat kedvelte, melyeknek hajlott kos-orruk volt. A király ugyanis, kinek erősen hajlott kos-orru volt, a lovaknál is az ilyeneket szerette.

(Folyt. köv.)

BORÁSZAT és SZŐLŐMŰVELÉS.

Rovatvezető: Pettenkoffer Sándor

A cementtartányok és a nagy hordók hátránya az erjesztéskor.

A cementhordókra a gyakorlatban nagyon sok panaszt hallunk és nagyon sokan idegenkednek is a használatuktól. Ezek a panaszok sok esetben jogosultak is, anélkül azonban, hogy ezeknek a panaszoknak tulajdonképpeni alapokuk valójában ismeretes volna a közéletben. Az idegenkedést egyrészt a modern újítástól irtózó konzervativizmus, másrészt a valójában észlelhető hátrányok okozzák. A konzervatív felfogás szerint azért hátrányosak, mert az anyaguk cement lévén s azt a bor savai megtámadják, miáltal a bor íze az oldatban jutó anyagok miatt változást szenved. Epp itt van a tévedés! A 30—40 évvel ezelőtt készített egyszerű cementvakolatú tartányok valóban kifogásolhatók is voltak, mert egy kevés mész és magnézium feloldódhatott — bár ez a bor ízét korántsem befolyásolhatta annyira, mint azt vélnők —, hiszen a bor savtalanítására általában szénsavas meszet szoktunk használni. Különben pedig a keletkező berkósavas mész rendkívül nehezen oldódván, alig marad valami oldva a borban. A modern cementtartányok azonban már üvegbélésűek, tehát a fenti hátrány jelenleg már szóba sem jöhet.

Annyit biztosan tudnak a gyakorlatban, hogy a cementtartányban erjesztett borok nem olyan tiszták, mint a fahordókban kezelték. Ez a különbség azonban nem onnan ered, hogy a tartány anyaga cement s hogy talán mész és magnézium oldódott volna fel a borban, hanem majdnem kizárólag onnan származik, hogy a tartány térfogata rendkívül nagy. Ennélfogva ugyanaz a must vagy bor ugyanazon körülmények között ugyanakkora fahordóban erjesztve majdnem ugyanugy hátrányosan megváltozhat, mint a cementtartányban, mert a nagy térfogat, illetőleg a nagy tömeg mindkettőnél azonos.

A nagy tömeg hátránya pedig abban nyilvánul meg, hogy a must az erjedés alkalmával tetemesen felmelegszik, mikor a cukor szétbomlik alkohorra és

BIZTOSAN és GAZDASÁGOSAN

SZÁNT-és CSÉPEL

EXCELSIOR MOTORERÉNK

TESSÉK ISMERTETÉST KÉRNI

TÁVIRÁTI-OM:

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR K.-I. DAINAGYUCHI-BUDAPEST

AUSTRO-DANGLER-MAG-PUCH TELEFON: 3-72

GAZDÁK SZÁMÁRA KÖRÖZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK: Budapesti úti 12. sz. Budapest, VI., Liszt-Ferenc-tér 9.

VETŐGÉP
BORPRÉS
MORZSOLÓ

DEBRECZENI MEZŐGAZDASÁGI
GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Elődírt levelezés

Budapest, VI., Baróti-tér 2. sz. em.

KERESKEDELMI ÖNTVÉNYEK

szénsavra. A keletkező meleg pedig eléggé tekintélyes ugyanarra, hogy az erjedő must hőmérsékletét mintegy 45-50 C°-kal képes volna emelni, ha egyáltalán nem lenne hővesztés, hőelvezetés. Szemléltetésül bemutatom a képződési hő egyenlegét:

180 kg. cukor	2x46 = 92 gr. alkohol	2x44 = 88 gr. szén-sav
C ₆ H ₁₂ O ₆	= 2 C ₂ H ₅ O	+ 2 CO ₂
303	= 2x73 = 146	+ 2x103 = 206
303		352 kalória képződési hő
		303
		49 kalória hőtermelés.

Vagyis minden 180 gr. cukor az erjedéskor 49 kalóriát ad le s mivel 1 liter mustban átlag 180 gr. cukrot számíthatunk (17 klost. fok), minden 1 liter must erjedésekor 49 kalória szabadul fel. Természetesen a cukrosabb mustban több hő termelődik, például a 22 klost. fokban 240 gr. cukor = 65 kalóriával. (Eltekintve most attól, hogy az erjedéskor egy kevés glicerin, borostyánkósav, kozmaolaj, illósvak stb. is keletkezik.)

Ez a 49 kalória pedig annyit jelent, hogy az 1 liter must kezdeti hőmérsékletét körülbelül 49 C°-kal volna képes emelni. Ugyanis 1 kalória az a hőmennyiség, amelyik 1 kg. víz hőmérsékletét 1 C°-kal emeli. Az 1 hl. must erjedésekor tehát körülbelül 5000 kalória szabadul fel, ami éppen 1 kg. tati szén fűtőértékével egyenlő, vagyis az 500 hl.-es cementtartányban annyi hő fejlődik, mint amennyi 5 q tati szén elégetésekor keletkezik, ez pedig 60 hl. 15 C°-n vizet tudna felforraltatni.

Már most könnyű a számítás. A must kezdeti hőmérsékletét vegyük 15 C°-nak, tehát a közben hővesztés nem volna, akkor a must 15 + 49 = 64 C°-ra melegedhetne be. Szerencsére ez nincs így, mert egyrészt a hordók felületén történő hőelvezetés csökkenti a hőt, másrészt az eltávozó szén-sav is sok hőt visz el magával, még pedig molekuláisan is kb. 83 kalóriát, vagyis összesen 165 kalóriát, ennélfogva 49 - 165 = -116 C° kalória marad a fölösleg. Így tehát 15 + 32.5 = 47.5 C°-ra melegedhetne be a must, a dongák tökéletesen szigetelnének. Viszont, ha a kezdeti hőmérséklet 5 C°-kal magasabb, vagy alacsonyabb, akkor a véghőmérséklet is ennyivel lenne több vagy kevesebb.

A fentebbi számítások tehát nyilvánvalóvá teszik, hogy a nagyon nagy cementtartányokban (200-500 hl.) az erjedő must hőmérséklete tekintélyes módon emelkedhetik, mert egyrészt körüskörül be vannak építve, tehát az oldal falakon át kevés a hővesztés, másrészt a nagy térfogathoz viszonyítva kicsiny a felületük. A felmelegedés a nagy fahordóknál is megtörténik, mert ezek bár szabadon állanak és így a leghűtves fokozottabb náluk, de viszont a fa rosszabb hővezető. Mennél nagyobb a fahordó vagy a cementtartány, annál jobban beemelegedik bennük a must. Ebben a tekintetben tehát a cementtartányok hátrányosabbak, mert rendszerint sokkal nagyobbak szoktak lenni, mint a fahordók.

A túlságos felmelegedés pedig nagy veszélyt rejt magában. Az élesztő az erjedést csakis kellő melegben tudja szabályszerűen megindítani és lefolytatni, ezért azután a hideg must nagyon sokáig erjed. Az erjedésre legalkalmasabb a 25-30 C° közötti hőmérséklet. Az élesztő erjesztőképessége 35 C°-ig emelkedik, attól kezdve azonban csökken. Ez pedig azt jelenti, hogyha a hordó tartalma 35 C°-nál melegebb, akkor az élesztő már nem tud olyan jól erjeszteni, sőt az a veszély fenyeget, hogy egészen megáll az erjedés, mert az élesztő teljesen elpusztul. Ez az eset 42-45 C°-nál következhetik be az élesztők fajtája, virulenciája stb. szerint.

Az előbbiekből pedig láthattuk, hogyha a hőszigetelés miatt majdnem semmi a hővesztés, akkor a must 10 C°-ról 42 C°-ra, 15 C°-ról 47 C°-ra 20-ról 52 C°-ra melegedhetik fel, vagyis a nagy cementtartányokban nagyon könnyen jelentkezhetik a veszélyes beemelegedés. És pedig annál inkább, mennél melegebb volt kezdetben a must, mennél nagyobb a cementtartány, mennél tökéletesebb a hőszigetelés,

mennél gyorsabban erjeszt az élesztő, mennél cukrosabb volt a must bizonyos határig stb.

A beemelegedésnek azonban nemcsak az a hátránya, hogy az élesztő lassabban vagy egyáltalán nem erjeszt tovább és így a bor édeskes marad, hanem az is és pedig főként, hogy a ki nem erjedő kevés cukor viszont a mustban mindig jelenlévő tejsav- és vajsavbaktériumoknak eshetik áldozatul, ezáltal tejsavas erjedés állván be, a borban a tejsavas savanyodás fejlődik ki, mint kellemetlen borbetegség. Ez az átka szokott lenni a cementtartányban való erjesztésnek, különösen meleg időjárásban, mikor a must kezdeti hőmérséklete 20-25 C° is lehet, vagyis akkor a 32 kalória fölösleg könnyebben előidézheti a veszélyes pontot. Ugyanis a tejsav- és vajsavbaktériumoknak meg éppen a 40-45 C° az optimális hőmérsékletük, tehát éppen az, amikor az élesztő már kidől s nem tudhat velük megbirkózni, miért is a káros baktériumok kerülnek azután uralomra.

Az a bizonyos és a gyakorlatból ismeretes kevésbé tiszta iz tehát nem a cementanyagától, nem a mésztől és a magnéziumtól származik, hanem a gyengébb vagy erősebb tejsavas erjedéstől, ami néha éppen csak nyomokban van meg, de már a bor nem egészen tisztaiz.

Az idén - tekintve a mutakozó bőtermést - valószínűleg a nagy cementtartányokra is sor kerül a must kiterjesztésénél, tehát az érdekeltek figyelmébe ajánlom, hogy a beemelegedés ellen minden rendelkezésre álló módszerrel védekezzenek. Még pedig:

1. Hacsak lehet, a főerjedést ne a cementtartányban folytassuk le, hanem fahordókban (30-50 hl.) s midőn a főerjedés befejeződött, akkor ezekből átfeljeljük a cementtartányokba. Igaz ugyan, hogy ez munkatöbbletet jelent s egy kevéske szesz is elpárolog a szellőztetés miatt, de mindez még sokkalta gazdaságosabb, mintha a bor tejsavas erjedésű lesz. Ily módon a rendelkezésre álló térfogatot is ki tudjuk használni s a beemelegedést kiküldhetjük - legalább ott, ahol nemcsak pnsztán cementtartányok vannak, ami különben nagyon helytelen pincegazdasági beosztás.

2. Ha mégis kénytelenek vagyunk cementtartányban vagy akár nagyon nagy fahordóban (100-300 hl.) erjeszteni, akkor az erjedés alatt állandóan hőmérővel kell ellenőrizni a hőmérsékletet s ha gyorsan emelkedik 30 C° fölé, feltétlenül szükséges átfeljelzéssel, szellőztetéssel hűteni a mustot, nehogy elérje a veszélyes 42-45 C°-ot. A szellőztetés folytán beálló alkoholvesztésszámba sem vehető a beemelegedés kikerülésével szemben.

3. Ha nagyon meleg az időjárás, akkor a must különben is gyorsan indul erjedésnek, a főerjedés is hevesebb lesz, tehát a beemelegedés veszélye nagyobb. Ilyenkor az erjedés mérséklése végett gyengén megkénezzük a mustot hl.-kint 2-3 gr. kénnel. A kénezés ekkor nem a szokásos lenyálkázás miatt történik, tehát nem kell ülepíteni és a lenyálkázási üledékről lefejtetni a mustot. Ilyenkor a kénezés egy kissé csak meggyengíti az élesztőt, tehát lassabban erjesztenek, másrészt a tejsavbaktériumokat is meggyengíti, minélfogva azok kevésbé várhatják ki a tejsavas erjedést.

4. Az olyan vidékeken, ahol gyakori a tejsavas erjedés, az előbbi kénező módszert alkalmazzuk, de nagyobb adagban s utána fajlesztővel oltjuk be a mustot, azonban ekkor feltétlenül szellőztetéssel kell hűteni az erjedéket. Ekkor a fajlesztő arra szolgál, hogy a nagyon gyorsan meginduló erjedés már eleve elnyomja a tejsavbaktériumokat, de éppen a gyors erjedés miatt a legtöbb esetben a hűtés szükséges. (Hőmérős ellenőrzés.) Az erősebb kénezés viszont nemcsak a tejsavbaktériumokat, hanem az élesztőket is elöli, miáltal ezeket a fajlesztővel kell pótolnunk, hogy az erjedés tökéletes lehessen.

A cementtartányok tehát erjesztésre csak okkalmóddal használhatók, de viszont a nagy üzemekben tárolásra, házításra, egalizálásra nélkülözhetetlenek és főleg gazdaságosak és így alaptalan a

tőlük való idegenkedés, ha csak arra a célra akarjuk őket felhasználni, amire különben nagyon alkalmasak.

Hogy a fentebbiekben említett tejsavas erjedés nem pusztán rémlátás, bizonyítja ezt az, hogy nagyon sok uradalmi bor eseti már a cementhordóban jelentkező beemelegedésnek áldozatul, mert több helyen volt alkalmam megállapítani ezt a bajt több száz és ezer hektoliteres tételeknél. Ha azonban az előzőekben megadott utmutatás szerint járunk el s a modern felszerelés mellett modern csapáson dolgozunk, akkor a cementtartányok az erjesztésre is teljesen megfelelők.

S. Pálkás Gyula
m. kir. adjunktus.

Uj rendeletek.

(A gazdasági alkalmazottak kereseti adójának átalányozása. - A földhasznabérlők kereseti adója.)

A gazdasági alkalmazottak kereseti adójának átalányozása.

Mint már megírtuk, a Budapesti Közlöny f. hó 17-én közölte a pénzügyminiszter 30.000. számú rendeletét, amely a kereseti adóra vonatkozó törvényes rendelkezések hivatalos összeállítását és az ahhoz kiadott végrehajtási utasítást tartalmazza. E rendeletnek a gazdasági alkalmazottak kereseti adójának átalányozására vonatkozó részét, amely a gazdalközönséget legközvetlenebbül érdekli, a következőkben ismertetjük:

Azokat a gazdasági cselekedet és adóköteles gazdasági bérnyújtásokat, akiknek föilletményét a gabonajárandóság (konvenció) alkotja a havi illetményekre vonatkozólag megállapított adótételek közül a legkisebb három adótételnek megfelelően három adóosztályba kell besorolni. Az I. adóosztályba tartozók havi 3000 K.-t, a II. adóosztályba tartozók havi 4000 koronát és a III. adóosztályba tartozók havi 6000 koronát tartoznak kereseti adó fejében fizetni.

Eszerint: 1. A III. adóosztályba (havi 6000 K. adó) sorozandó minden olyan gazdasági cseleked, akinek a föilletményét alkotó gabonajárandósága (konvenciója) évenként 18 méterázsánál több.

2. A II. adóosztályba (havi 4000 K. adó) sorozandó minden olyan gazdasági cseleked, akinek a föilletményét alkotó gabonajárandósága (konvenciója) évenként 16 q-nál több, de 18 q-nál nem több.

3. Az I. adóosztályba (havi 3000 K. adó) sorozandó minden olyan gazdasági cseleked, akinek a föilletményét alkotó gabonajárandósága (konvenciója) évenként legalább a 14 q-t eléri, de a 16 q-nál nem több.

Azok a gazdasági cselekedek, akiknek föilletményét a gabonajárandóság (konvenció) alkotja ugyan, de ez évenként 14 q-nál is kevesebb, nem tartoznak kereseti adó fizetni, mert a gabona (duza, rozs) átlagos forgalmi értékét alapul véve, az összes járandóságuk nem haladja meg az adómentes szolgáltatási illetmények összegét, a havi 700.000 K.-t.

(Nem hagyhatjuk észrevétel nélkül, hogy az UMG megokolt előterjesztése ellenére ezek az átalányozások az 1924. évi kereseti adótételeknek több mint harmadfélszeresét teszik, tehát a mezőgazdasági cselekedés és munkásság terhére olyan súlyos adóemelés jelentenek, amely a munkaadó gazdára hárul át és a termelést drágítja, holott az állatárak csökkenése és az ipari cikkek magas ára a gazdasági cselekedek anyagi helyzetét csak rosszabbította.)

Általában gazdasági cselekednek tekintendő minden olyan egyén, aki az őstermelés körébe tartozó és akár szakképzettséget igénylő, akár azt nem igénylő testi munkát végzésére, vagy alsóbbrendű felügyeleti szolgálat teljesítésére állandó alkalmazásban áll. Ehhez képest gazdasági cselekedek általában a gazdaságban állandóan alkalmazott iparosok (mint például a gépész, a kovács, a bogár, az ács, a kőműves, a molnár), továbbá a bérsgazda, a magtáros, a szertáros, a kertész, a vincellér, a bérés, a tisztí vagy igazgató, a csikós, a tehemes, a tejkezelő, a gulyás, a kanász, a juhász, a csász, az erdőőr, a batarőr, az éjjeli őr, a gazdasági irodai szolgáló, a baromfiasztor stb.

Az adóosztályba való sorozás kizárólag az évi szegődmény, gabonajárandóság (konvenció) alapján történik. A szegődmény (konvenció) alatt a bérlevélben kikötött évi gabonajárandóságot, u. m. a buza, rozs, kétszeres, árpa, zab járandóságnak együttes mennyiségét kell érteni. Ha valamely gazdaságban a gabonajárandóság vagy annak egy része helyett szemes vagy esetleg csöveskukorica járandóság állapított volt meg, akkor a kereseti adó átalányozásánál ezt is gabonajárandóság (konvenció) gyanánt kell számításba venni. A csöveskukorica mennyiségét azonban szemesre kell átszámítani. A kukorica földhasználat helyett adott szemes- vagy csöveskukorica azonban nem számítatós hozzá a gabonajárandósághoz. A gazdasági cseleked alkalmazási minősége vagy munkaköre az osztályba sorozás szempontjából teljesen közömbös.

A PETROLÉUMÜZEMÉI

FORDSON

TRAKTOR

a gazda univerzális erőgépe!

egyszerű gazdaságos megbízható

FORD-AUTOMOBILOK, FORDSON-TRAKTOROK

AUTORIZÁLT KÉPVISELETEK:

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI

BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52/B

Sürgénytel: CASE BUDAPEST 26 TELEFON: József 62-53

MOST RENDELJEN ESŐT

JÓVÓ NYÁRARA GAZDASÁGÁBA

PHOENIX és ZALA Öntözőberendezés stb.

a Mezőgazdasági Öntöző R.-T.-nál

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz., II.

Telefon: 28-36, 201-34 5827 Távirati cím: Zalaphoenix

Ha valamely gazdasági cselédnek (mint például a nőtlen cselédnek) nincsen gabonajárandósága, hanem a pénzbeli járandóságon kívül a munkaadónál vagy a gazdaságnak valamely alkalmazottjánál teljes ellátást kap, akkor ezt a gazdasági cselédet ugyanabba az adóosztályba kell besorolni, mint amelyikbe az illető község (város) területén hasonló minőségű ellátást élvező (férfi vagy nő) házi cseléd besoroztatott. Az ebben a bekezdésben említett gazdasági cseléd azonban ilyen módon sem sorozható magasabb adóosztályba annál, mint amelyikbe a hasonló minőségű olyan nőtlen — és önálló háztartást nem vezető — gazdasági cselédet sorozták, akinek gabonajárandósága van, ellátása azonban nincs. Ezeknek a gabonajárandóságot nem élvező gazdasági cselédnek osztályba sorozása szempontjából elsősorban a munkakört és a munkaképességet kell irányadónak venni s csak másodsorban lehet esetleg a bört is figyelembe venni.

A fentelbiket az adónak általánosítása során nemcsak az olyan gazdasági cselédre nézve kell alkalmazni, akinek egyáltalán nincs gabonajárandósága (konvenciója), hanem az olyan gazdasági cselédre nézve is alkalmazni kell, akinek van ugyan gabonajárandósága (konvenciója), de ez a gabonajárandóság évi 14 q-nál kevesebb és ezenkívül annyi egyéb járandósága is van, hogy a gabonajárandóság (konvenció) az összes pénzbeli és természetbeni járandóságának (forgalmi érték szerint) a kisebb részét alkotja. A gabonajárandóság forgalmi értéke fejében ilyenkor a buzának a vagyonváltás fizetése szempontjából megállapított árát kell számításba venni.

A feles dohánkertészek a kereseti adó szempontjából a gazdasági cselédekkel azonos elbírálás alá esnek. A feles dohánkertészt a megmunkálásra vállalt földterület nagysága szerint kell az adóosztályba besorolni. Nevezetesen: azt a feles dohánkertészt, aki olyan földterület megmunkálására szerződik, amely:

1. három kat. holdnál nagyobb, a III. adóosztályba (havi 6000 K. adó) kell besorolni;

2. két kat. holdnál nagyobb, de 3 kat. holdat nem halad meg, II. adóosztályba (havi 4000 K. adó) kell besorolni;

3. egy kat. holdnál nagyobb, de 2 kat. holdat nem halad meg, az I. adóosztályba (havi 3000 K. adó) kell besorolni.

Az a feles dohánkertész, aki legfeljebb 1 kat. hold földterület megmunkálására szerződik, az ebből származó jövedelme után nem tartozik kereseti adót fizetni, mert ez a jövedelme a mostani dohánbeváltási árak mellett nem haladja meg az adómentes szolgálati illetmények összegét.

Adózás szempontjából gazdasági cselédekkel egyforma elbírálás alá esnek azok az ideiglenes gazdasági bér munkások, akik munkajárandójukat valamely gazdaságnak nem egy egész évre, hanem annál rövidebb, de meghatározott időre szerződés útján lekötik. Idetartoznak azok a bér munkások, akik nem kizárólag valamely meghatározott munkára vállalkoznak, hanem a gazdaságban a szerződésben meghatározott időtartama alatt előforduló bármely gazdasági munkát kötelesek elvégezni. Az említett gazdasági bér munkások jogviszonya főleg abban különbözik a gazdasági cselédétől, hogy a munkásnak ugyancsak bérszerződéssel biztosított alkalmazása ideiglenes, ellenben a gazdasági cseléd alkalmazása állandó jellegű.

Az adóköteles gazdasági bér munkásokat az alkalmazás idejére kikötött gabonajárandóságuk kétszeres mennyiségének alapúvételével az (57)–(59) bekezdésekben foglalt szabályok szerint kell adóosztályba sorozni abban az esetben, ha a gabonajárandóság a fölleltményüket alkotja. A lisztjárandóság a kiőrlési arány szerint gabonára átszámítandó. (Például. Az 1925. évi május–október hónapokra szerződött bér munkás gabonajárandósága 3 q buza és 4 q rozs, azonkívül van pénzbeli és egyéb természetbeni járandósága is, azonban a gabonajárandóság az összes munkabér fő részét alkotja. Ez a bér munkás (7 × 2 =) 14 q gabonajárandóság alapján az I. adóosztályba sorozandó és május–október hónapokra havonként 3000 korona, összesen 18.000 korona kereseti adót tartozik a munkaadója útján fizetni.)

Ha valamely ideiglenes gazdasági bér munkásnak nem lenne gabonajárandósága, hanem csupán egyéb, akár pénzbeli, akár természetbeni járandósága, úgy ezt a bér munkást abba az adóosztályba kell besorolni, mint amelyikbe besorozták az ugyanott vagy esetleg más gazdaságban alkalmazott olyan hasonló minőségű ideiglenes gazdasági bér munkást, akinek a gabonajárandóság alkotja a fölleltményét. Ugyanilyen módon kell az adóosztályba besorolni az olyan bér munkást is, akinek van ugyan gabonajárandósága, de az alkalmazás tartamára kikötött gabonajárandóság — forgalmi érték

szórt — az alkalmazás egész idejére járó összes munkabérének kisebb részét alkotja. A bér munkások minőségének megállapítása szempontjából elsősorban a munkakört és a munkaképességet kell irányadónak venni és csak másodsorban lehet esetleg a bér munkás korára is figyelemmel lenni.

A bér munkás a terhére megállapított adótételek természetesen csak azokra a hónapokra tartozik fizetni, amely hónapokra a bérszerződés kiterjed, illetőleg amíg az alkalmazás tart.

Nem lehet adóosztályokba sorozni az olyan gazdasági alkalmazottakat, akik nem testi, hanem irodai, illetőleg általában szellemi munkát végeznek. Ilyenek pl. a jószágkormányzó, a jószágigazgató, az intéző, az erdőmérnök, a főerdész, a gazdasági, a gazdasági segédintéző, a gazdasági gyakornok, a könyvelő, a gazdasági irnok stb. Az adóosztályba nem sorozható gazdasági alkalmazottak kereseti adójának megállapítása és lerovása tekintetében az általános szabályok az irányadók. Ezekről az alkalmazottakról az illetményegyzékeket minden évben december hó végén kell a községi előjárásnál (városi adóhivatalnál) benyújtani.

Az őstermeléssel foglalkozó minden munkaadó köteles minden évben február hó végéig a cseléd stb. alkalmazási hely szerint illetékes községi előjárásnál (városi adóhivatalnál) bejelenteni az adóköteles és az illető községhez tartozó gazdaságban alkalmazottak nevét, alkalmazási minőségét, pénzbeli és természetbeni, valamint minden más természetbeni járandóságát és a munkabérszerződéssel kikötött szolgálat időtartamát. Amely gazdaságban az előző év óta sem az alkalmazottak számában vagy személyében, sem azok járandóságában semmiféle változás sem állott be, úgy a részletes bejelentés helyett elég csupán azt a körülményt bejelenteni, hogy az előző évre bejelentett adatokban semmiféle változás sem állott be.

Ha az őstermeléssel foglalkozó munkaadó adóköteles gazdasági alkalmazottat évközben fogad fel, úgy ezt az alkalmazottat szolgálathoz lépését követő 15 nap alatt köteles bejelenteni. Ha azonban a munkaadó egy alkalmazottat elbocsát és annak helyébe ugyanannyi illetményű egy másik alkalmazottat fogad fel, akkor ezt a pusztán személyi változást nem kell bejelenteni. Az alkalmazott személyében beállott változást is be kell azonban jelezni akkor, ha az új alkalmazott (cseléd stb.) a jelen rendelet értelmében magasabb adóosztályba sorozandó, mint amelyik adóosztályba az elbocsátott alkalmazott tartozott.

A bejelentést általában annál a községnél (városnál) kell benyújtani, amelynek területéhez az a birtok tartozik, amelyen a bejelentett gazdasági alkalmazott lakik. Ha pedig az alkalmazott, illetőleg a munkavállalkozó nem lakik a birtokon, akkor a bejelentés helyére nézve alkalmazás, illetve a munkavállalás helye az irányadó.

A munkaadó (birtokos, haszonbérlet) köteles a gazdaságban alkalmazott minden egyes cselédjének eredeti bérlevelet, továbbá a dohánkertészel vagy az ideiglenes bér munkásokkal kötött eredeti munkabérszerződést az illetékes községi előjárásnál (városi adóhivatalnál) az adóosztályba való sorozás céljára szükséges adatok megállapítása végett bemutatni. A munkaadó csakis az eredeti bérlevél, illetve munkabérszerződés bemutatása mellett követelheti a gazdasági cselédjének, a feles dohánkertészenek, vagy az ideiglenes gazdasági bér munkásának adóosztályba való sorozását.

A földhaszonbérlet kereseti adója.

A kereseti adó végrehajtási utasítása értelmében (29. § 19–21. pontja) a földhaszonbérlet keresete gyanánt általában az önkormányzatban lévő földbirtokok részére az illető környekben megállapított átlagos jövedelméből az igazolt haszonbérlet levonása után fennmaradó összeget kell számításba venni.

Ha a haszonbérlet összege a saját kezelésben lévő birtokra megállapított jövedelem összegét 75%-nál is nagyobb összeggel csökkentené, akkor a haszonbérlet nyereségének megadóztatásánál a saját kezelésben lévő birtokra megállapított jövedelemnek legalább 25%-át kell adóalapul felvenni.

A feles és hányados bérleteknél a haszonbérlet a termények hányadrészenek kiszolgáltatásában nyilvánul: annál fogva az ilyen haszonbérleteknél a feles vagy hányados bérlet nyereségét a reá eső termények ellenértéke szerint kell számításba venni. Ha a termények mennyisége számszerű pontossággal meg nem állapítható, akkor a saját kezelésben lévő földbirtokra a jövedelemadó kezelésénél követendő módon megállapított jövedelemnek a felét, illetve megfelelő hányadát kell adóalapul felvenni.

KÖNYVISMERTETÉS.

Mezőgazdaságtan. I. kötet. Irta: Szilárd Gyula. Hatodik javított kiadás. Budapest, 1925. A munka az OMGE könyvkiadó-vállalatának kiadásában jelent meg. Megrendelhető a "Patria" könyvkereskedésében. Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Ára 14 K. alapár, 7600 szorzószám mellett 98.000 K.).

A nagy meteorok nyomában lehellésük után is világitó lényesség marad: Szilárd Gyula, a mezőgazdasági szakismeretek nagy népszerűsítője, meghalt, de szellemének fáklyája most is megvilágítja a mezőgazdaság ösvényeit. Könyvét hivatott szakemberek rendezték sajtó alá és a mezőgazdaság legújabb vívmányainak megfelelőleg az előző kiadás szövegét pótolták és javították; különösen a növény-nemesítést tárgyaló rész bővült újabb tapasztalati adatokkal.

Ez az első kötet a növénytermelést ismertető három részben és pedig az általános tudnivalókat, a növény élettanát, talajismeretét, az ókszerű talajművelést, trágyázást, trágyaanyagokat, vetést, vetőmag-nemesítést, növényápolást, aratást, réti- és legelőápolást tárgyalja. A második rész a különleges növénytermelésnek, a gabonafélék, hüvelyesek, kapások, ipari növények, szalastakarmányok és a szántóföldön termeszthető kerti vetemények és gyógy-növények termelésének tudnivalóit ismerteti. A harmadik rész a kert és szőlő könyve, külön-külön fejezetben a konyhakertészet, gyümölcskertészet és a szőlőművelés tudnivalói. E részekben nemcsak az általános és különleges kertészeti termelési teendőket, hanem a konyhakert helyes berendezését, a faiskola kellő beosztását és az értékesítés módjait is tárgyalja.

A könyvnek az a fő célja — miként szerző előszavában mondja —, hogy a magyar föld kincseit kiaknázására főleg a kiszáradt ismereteit gyarapítsa és hogy az értelmes földművelésű magyar nemesítésben a hazai tanításnak segítségére legyen. A kitűnő munka irányában csakugyan hűzaggató, de hiánytalan tartalma, modern színvonalú és pompás iránya következtében minden törekvő magyar mezőgazdász hasznára és ismereteinek gyarapítására olvashatja. P. L. dr.

A gazdaközönség köréből.

Magyar gazdászok Németországban.

A Magyar Gazdaszövetség által rendezett német-magyar gazdász-csereakcióval jöttem ki Németországba. A messzi idegenből küldöm e levelet; a tanulni vágyó fiatal gazdákat akarom felbuzdítani, hogy jövőre minél többen jöjjenek ki. Ha szerény soraim esetleg a „Köztelek” hasábjain megjelenhetnek, úgy hiszem, nem hullanak terméketlen talajra.

A keleti pályaudvar hatalmas csarnokában június 24-én este négy fiatal fiúval vártuk a drezdai vonat indulását. Szilárd akarattal néztünk a jövőbe, telve voltak tanulási vágygal, elhatározásunk volt, hogy minden jót elsajátítsa, németországi tapasztalatainkkal mezőgazdaságunk újraképzését elősegítsük. A többi fiúk már áprilisban kiutaztak, mi még az érettségi izgalmaikat alkottuk ki. Kissé elégedetlenkedve vettünk búcsút szüleinktől. Felejthetetlen búcsúztató volt az induló vonatról a magyar dalárda énekét, a Himnus ünnepi akkordjait hallani.

Ki tehát öten a messze idegenbe! Csehországon keresztül utazva, igen kevés nagybirtokot láttunk, a kukorica eltűnt s helyette annál több jól megművelt répat láttunk. Prágán túl hatalmas

DEICHEL-FÉLE „EXTRA-SPEZIAL“

GŐZEKEKÖTELEK

MAGYAR ŐSTERMELŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Ungarische Aktiengesellschaft für Urproduktionen
Telefon: 87-82, 133-25, 154-44, 155-45
Sürgyőim—Telegrammadresse: ŐSTERMELŐ

Folyó hó 29-én kell b. levelük vételét van szerencsénk igazolni és közöljük, hogy a t. Cim által szállított gőzekekötellek minden tekintetben meg voltak elégedve.
A szállított gőzekekötellek úgy szállítási szilárdaság, mint tartósság szempontjából minden tekintetben kifogástalanok voltak, miért is jövőbeni szükségletünk fedezésénél bizalommal fogjuk t. Cimet rendelésünkkel újból felkeresni.

GŐZEKEKÖTELEINK ARANYÉREMMELEK LETTEK KITŰNTETVE!

Magyar Őstermelő Részvénytársaság.

hegyek között, gyönyörű vidéken vezetett utunk. Egy német ur az utolsó cseh bortermő hegyet mutatta a Moldau partján. E vidéken igen sok komlót termelnek, amely két-három méter magas. Az Elbe partján erdőkkel borított romantikus, hegyes vidéken keresztül két órát szágúidott vonatunk. Egy-egy meredek sziklán az Elbe felett örködve, merészen épült lovagvár emelkedett. Majd Bodenbachba, az utolsó cseh állomásra értünk. Itt a velliünk utazó magyar dalárda a cseh perronon a boldog Nagy-Magyarországot éltette. A gyönyörű „szász Svájc“-on keresztül utazva Drezdába érkezünk. Innen kezdve ismét több nagybirtokot látunk, a gabona még zöld, a buza mindentűlt bajsznélküli, a rozs embermagasságnyi. Feltűnt nekünk, hogy rengeteg takarmányvetés van és legelő egyáltalán nem látható. Később tudtuk meg, hogy itt a marha állandóan az istállóban áll. Végre 25 órai ut után Liposén és Hallén keresztül utazva megérkeztem a német gazdaságba. Este a bevilágított terület úgy tűnt fel nekem, mintha itt föld nem is lenne, hanem csupa szénbánya, gyár és ipartelep. Tényleg a sűrű falvak, a sok gyár egész Németországot egy nagy széjjelterülő várossá alakítja.

Másnap gazdám megmutatta a nagyszerűen felszerelt gazdaságot, nálunk, sajnos, ilyet alig lehet látni. A német major mind bent fekszik a faluban, elkerített négyszöget alkot. A technika minden eszközét felhasználják. Villany és vízvezeték minden épületben van. Ami munkát lehet (cséplés, daráló, vízivattyú, tejszeperátor, vajköpi stb.), azt villanyos géppel végzik. E gazdaságban az állattenyésztésre különös gondot nem fordítanak, csak a tehenészetre. A negyven ostfriez fajta feketetarka tehen valóságos palotában él. A tágas istálló fehér téglával van kirakva, hogy a falak fecskendővel könnyen lemoshatók legyenek. Minden tehen előtt önitató, a takarmányozáshoz és a trágyahordáshoz (bástyaszerű trágyatelep) síneken függő kocsik vannak felszerelve, az istálló mellett melegvízberendezéssel tehenfürdő van. (A tehen kis mélyedésbe áll, a tüst megengedik a tehenet lekefélük.)

A gazdaságban a főszület a gabona- és röpatermelésre fordítják. Itt aztán az ismeretszerzéshez bő alkalom kínálkozik, a beműveléshez nagyszámú modern gép áll rendelkezésre. A németek a gépteknika és kémia minden eszközeit felhasználják, hogy a magas termést biztosítsák. Jelenleg éppen rozstot vetünk. A föld kétszeresnyi munkát kap, mint nálunk és mindenkor (egy morgen 2553 m²) 25 kg. „Kalkstikstoffot“, 25 kg. káliumot és 25 kg. szuperfoszfátot. Itt nincs egyetlenegy hold föld sem, amelyik minden évben három-négy fajta műtrágyát ne kapna. Csak elbámulok azon, hogy a falubeli kisgazdák is mily szakértelemmel szórják földjeikre a műtrágyát.

Gyertek ki magyar fiúk jövőre minél többen, mert Magyarország ereje a mezőgazdaságban rejlik és ezen még sokat lehet fejleszteni. Mezőgazdaságunkat nekünk, a jövő nemzedéknek kell felvirágoztatnunk. A németek ugyan meg fognak dolgozni, a „Blümchen kaffé“ és a koszt ugyan nem fog izleni, de ez mellékes, a tudományt csak munkáért és lemondásért árulják.

Rittergut-Falkenheim, P.-Sachsen. Bárdossy Antal, 1. éves akadémikus.

Budapesti igazlókiallítás, vásár és vontatóverseny.

Ez a különleges jellegű lókiallítás, melyet október hó 2-8-ig rendez a székesfőváros a Tattersallban, nemcsak elsőrendű alkalmat nyújt az igazlovak értékesítésére, de emellett a vontatóversenyek útján lovainknak ezt az eddig hamupipőke-sorsban volt csoportját, a legelőkelőbb szerepkört betöltött luxuslócsoportokkal azonosan, az általuk becsülettel kiérdemelt díjazáshoz is hozzájutatja.

Közvetlen a világháborút megelőző két ilyen igazlókiallítás rendezésekor az „OMGE“ propagandájára sikerült még a gazdasági körökből felküzöldött néhány igazfogattal is találkozunk a Tattersall vontatóversenyén, a folyó év tavaszán újból életrehozott harmadik ilyen alkalomból azonban, sajnos, csak egyetlen Buda környéki kisgazda mert a fővárosi fuvarosoknak fogatai közé keveredni. Pedig éppen nem lehet okuk a visszariadásra.

Ezeknél a vontatóversenyeknél is az nyújtja ugyanis a bírálat alapját, amit a legtermészetesebb eljárással mindennemű egyéb technikai géperőműveinknél is már régtől fogva döntő tényezőként ismertünk el. Kis súlyú, kevés fűtőanyagot igénylő, olcsó és léorányos tekintetében gazdaságosabb gépek feltétlenül győznie kell a drága, telhetetlenül falánk és nehéz monstrumokkal szemben. Ugyanez a tényező dönt az igazlovak versenyénél is.

Az inkább elméleti angol és német tabellákat tekintve véve, de még inkább a magyar föld tipikus gazdasági viszonyaihoz alkalmazkodva, sikerült Wellmann Oszkár dr.-nak, az állatorvosi főiskola tanárának a ló fiziológiai és fizikai törvényszerűségeiből kiindulva és bőséges gyakorlati tapasztalatai alapján egy olyan speciális magyar tabellát összeállítani, mely a lovak elősulya és az általa vontatandó raktályok és egyéb teljesítmények tekintetében a kívánatos és igazságosságot is lemerő végcél erősen megközelíti. Ez a tabella pedig a könnyebb melegvérű igazlovakra előnyösebb annál a megelőző és a budapesti fuvaros vállalkozók által véleményezett 1914. évi sulyteher-tabellánál, amely mellett mégis egy veszpremmegyei kisgazdának melegvérű igazlovaival szinte csodásnak mondható eredményt sikerült elérnie.

Az idei őszi vontatóversenyen a főváros díjain kívül ismét ott fog szerepelni a földművelési minisztériumnak nagy díja, de az eddigi érdeklődések után itélve vékony reménységet lehet táplálni ahhoz, hogy ez a díj ismét valami falusi kurjának tárgyi büszkeségei közé kerülhessen. Pedig hol nincsen egy olyan párszáz holdas középbirtok, ahol a barcsabajszu igazkocsis ne azzal a hasonlattal jelezne lovainak vontatókészségét, hogy: huznak ezek uram, akár a seróf. Talán mégis találkozik a lapos bugyellárisu gazdák között egynehány, aki megreszkirozza ezt az 50%-os vasúti díjkezdésményes utat és be kívánja mutatni a világnak, hogy az ő lovaik felveszik a versenyt a pesti fuvarosok lovaival.

A vontatóverseny öt próbából áll. Először 800 m-t ügetésben kell befutni, azután 40 m-en a kocsit visszahozni, majd 500 m. távot homokos talajú pályatesten megtenni, végül egy 8%-os lejtőjű dobogós híd és 35 cm. mélységűre felláztatott 20 m. távolságra homokútesten átvontatni a kocsit, amely a lovak sulyának és az egyes próbáknak megfelelően megállapított, 12-40 q közötti teherrel van megrakva. A kipróbálás folyamán egyrészt a megtett időt, másrészt a lovak készségét és fegyelmességét, valamint az ostar használatát stb. is figyelembe veszik. Készségi állatorvosi vizsgálat egészíti ki a kipróbálást. A tavaszi vontatóversenyek alkalmával szerzett tapasztalatok alapján kisebb javításokat eszközöltek a szabályzatban és megkönnyítik a sima és gyors lebonyolítást is.

Ha sikerül jövőre a főváros tanácsának a határozatosan kombinálható, sőt permutálható végeredmények leszürodéséhez a totalizálás jogát a pénzügyminisztériumnál kieszközölni, úgy egy-egy ilyen vontatóverseny napjain lesz bőven izguló közönség is a Tattersall tribünjén és nézőterein. Hogy erre a szórakozva mulató fogadási játékra mily erős lelki animálásokat kínálnak, elég annyit felemlíteni, hogy eltekintve a budapesti fuvaros vállalkozók egymás közötti fogadásaitól, csupán a versenyző kocsisok maguk az idei tavaszi versenykor 100,000 koronás tételekkel fogadtak.

Reméljük, hogy a gazdasági közönség fog legalább ilyen érdeklődést tanúsítani eziránt az értékes és tanulmányos kezdeményezés iránt, mint a fővárosi közönség. A vontatóverseny és bírálat október 4-én, vasárnap fog lefolyni d. e. 9 órától kezdve.

VEGYESEK.

Kiállítási naptár.

- Szeptember hó 27-29. Hevesmegyei Gazdasági Egyesület borvására, szőlő-, bor- és gyümölcs-kiállítása Egerben.
- Október hó 2-4. Hízott sertés és hentesipari kiállítás (Budapest, Ferencvárosi Sertésvásártér).
- Október hó 2-6. Díjazással egybekötött igazlókiallítás, vásár és vontatóverseny Budapesten. Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és Debreceni Kertészeti Egyesület kertészeti kiállítása Debrecenben.
- Október hó 4-6. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara szántógépbemutatója Kabán.
- Október hó 5-6.

Jablonski József kitüntetése. A németországi „Gesellschaft für angewandte Entomologie“ Hamburgban most megtartott közgyűlésén Jablonski József kísérletügyi főigazgatót, lapunk kiváló rovatvezetőjét, aki ott a tripszkérdésről előadást is tartott, tiszteletbeli tagjának megválasztotta. Különös örömmünkre szolgál, hogy kitűnő munkatársunkat az a megtiszteltetés érte, hogy az ő hazai közhasznú és érdemes munkálkodását egy ilyen előkelő külföldi társulat elismerésében részesíti.

Külföldi tanulmányút. Rege Károly dr. OMGE titkár több birtok üzemének és a mezőgazdasági üzemi intézményeknek tanulmányozása végett f. hó 25-én Németországba utazott.

A chicagói gabonapánik. Egész Európa gazdaságadalma napok óta feszült figyelemmel kíséri a chicagói gabonajegyzéseket, amelyek erősen lefelé irányuló tendenciát mutatnak. Az utolsó négy napon a szeptemberi buza Chicagóban 152 centről 144 1/2 centre zuhant, míg a rozs 83 centes árfolyamából 10%-ot veszített ugyanaz alatt az idő alatt. Ez a rendkívül lesújtó hír szombaton reggel ugyancsak izgalomba hozta mindazokat, akik a gabona eladásával és vételével foglalkoznak. A tőzsdén már a kora délelőtti órákban csoportok képződtek, amelyek merelgre vetették az eshetőségeket, azonban a budapesti gabonátőzsdé ezuttal nyugodt hangulatban fogadta a chicagói árzuhanások híreit. Néhány tőzsdetanácsos igen komolyan figyelmeztette a csoportokat, hogy Chicagó nem lehet döntő befolyással a magyar buzára, amelynek árát főként a budapesti tőzsdén a jelenlegi kínálat és kereslet alakítja ki. Ezek a megnyugtató magyarázatok eredményezték, hogy a legutóbbi árakkal szemben legfeljebb 5000-10,000 koronás esések történtek lefelé. Nagyban hozzájárul a buza-pánik elhárításához az a körülmény, hogy a gazdák, akik az utóbbi hetekben csak mérsékelt tételekben kínálták a búzát, most sem lépnek fel nagyobb kínálattal, mert ha a chicagói áresésekkel kapcsolatban a gazdák részéről nagyobb árukínálat jelentkezett volna, feltétlenül jelentősebb áresés következne be.

A svájci tenyészállatbehozatal a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete fogja lebonyolítani. Többször megemlékeztünk lapunk hasábjain a tervezett svájci tenyészállatbehozatal kérdéséről. Idejében rámutattunk arra, hogy tenyészállatbevásárláshoz és az értékesítéshez szakértelem, gyakorlat és üzleti felkészültség kell és felhívtuk az illetékes kormánytényezők figyelmét arra, hogy legjobb megoldás az lenne, ha oly szervezetre bízna a tenyészállatbehozatal lebonyolítását, amely a jelzett és a lebonyolítás zavartalanosságát biztosító kellekekkel és felkészültséggel bír. Ertesülésünk szerint, a földműve-

Eredeti szabadalmazott Melichar-féle „UNICUM DRILL“ sorvetőgépek és „IMPERATOR“ sortrágyázó-vetőgépek

ismét eredeti BÄCHER-ekék kaphatók.

BÄCHER- BUDAPEST, V. **-MELICHAR**

VILMOS CSÁSZÁR-UT 60. SZ. Sürgönyeim: KULTUR.

Telefon: 28-02 és 19-57.

lésségi kormány méltányolva a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének a múltban kifejtett ezirányú érdemes munkáját, ezt a szövetkezetet bizta meg a svájci tenyészállatbehozatal lebonyolításával. Ez a hiradás megnyugvást fog kelteni a gazdatiszadalom körében, mert e téren gyakorított és üzleti felkészültséggel bíró szervezet bonyolítja le a behozatalt és ez biztosítja a sikert is.

Magyar gazdák elhelyezkedése Törökországban. Ezen a címen a Köztelek mai számában tárcaközlemény jelent meg Glaser Géza, kitűnő munkatársunk tollából, aki felkerésünkre uti tapasztalatait adta elő. Minden kétségen felül van, hogy a Glaser Géza által elmondottak a valóságnak szorosán megfelelnek. Minthogy azonban a közleményben a munkások Törökországba való kivándorlásának eshetőségéről is szó esik, kötelek óvatosságból reámutatnunk a „Nemzeti Ujság” egy hiradására (f. évi szept. 19. sz.), amely arról számol be, hogy az Angorába vándorolt magyar vasútépítő munkásokat a malária, az éhség és a nyomor pusztítja. A „Nemzeti Ujság” hasábjain panasztévő magyar bányász a munkások törökországi kereseti lehetőségekről általában igen szomorú képet fest és óvja a magyar munkásokat az Angorába való kivándorlástól. Jelentéséből és egyéb körülményekből kétségtelenül megállapítható, hogy az első csoportos kivándorlás nem sikerült.

Budapesti emlékkiállítás és vásár. Budapestszékesfőváros 11 éves szünet után az idén újította fel ismét az azelőtt szép sikerrel rendezett emlékkiállításait és vásárjait. Gadi Béla igazgató lelkes ügybuzgóságát elég szép eredmény jutalmazta, mert a Tattersall vásártelenen szeptember hó 22-23-án lefolyt 36-ik számú emlékkiállításra és vásárra 41 lovat vezettek elő, ami a békebeli átlagos kereteknek körülbelül a felét eléri. Ez is azonban a kereselthez képest még nagyon bizonyult, mert kevés vevő jelentkezett és ezek is sokalták a kért árakat. Az állam is mindössze egy mént vásárolt (Lörei István kisciganda diszoklevéllel kiuntetett szép Furioso ménjét 25 millió koronáért) és így igen mérsékelt forgalom fejlődött csak ki, amely természetesen nem elégítette ki a kiállítókat. A bemutatott anyag mindenképpen — úgy fajta, mint érték tekintetében — igen vegyes volt; több súlyos, átöröklődő hibával bíró mén is volt, azonkívül elég sok volt a heterogén, bizonytalan leszármazású és kétes tenyésztékü állat is. Ezeket bizony jobb lett volna otthon hagyni, vagy még inkább kiherélni. Volt azért néhány egész jó mén is, de igazán elsőrendű anyag alig akadt. Feltűnően jó anyagot mutattak be egyes kiscigadák. A kért árak 15—100 millió korona közt ingadoztak, a vételek 20—30 millió áralapon jöttek létre. A bírálatot Plósz Béla dr. a földművelésügyi minisztérium lötenyésztési osztályának főnöke személyesen vezette; a bírálat munkájában résztvettek még Ráth József földbírtokos, Wellmann Oszkár dr. állatorvosi főiskolai tanár, Breuer Albert dr. állategészségügyi főtanácsos és Gadi Béla igazgató. A bírálat eredménye a következő lett: A melegvérűek csoportjában diszokleveleket kaptak Lörei István angol félvérje, Almássy Imre gróf angol félvérje, Páthay Dániel Nonius tájfajta ménje és Eckrich István angol félvérje. A melegvérűek közül elismerő oklevelet kaptak: Németh János Nonius ménje, Herman Benő angol félvérje, Kamarás János angol félvérje, Miklós József Noniusa, Almássy Imre gróf Mór nevű félvérje, Cobolay Ferencné angol telivérje és Szabó Károly angol telivérje. A hidegvérűek között elismerő oklevelet kaptak Páthay L. belgája, Széchenyi Ferenc gróf belgája és Sváb János belga ménje.

A budapesti hizottsertés- és hentesipar-kiállítás. Az október hó 2., 3. és 4-én a Budapesti Ferencvárosi Sertés vásár telepén és a Sertésközvágóhídon megtartandó hizottsertés- és hentesipari kiállítás előkészületeinek eddigi eredményeiből megállapítható, hogy kiállítás igen tanulságosnak ígérkezik. A kiállítást a október hó 2-án délelőtt 10 órakor Mayer János földművelésügyi miniszter fogja megnyitni. A kiállítás iránt igen nagy az érdeklődés, nemcsak a gazda- és a szakközönség részéről, hanem a fogyasztóközönség körében is, különösen érdekesnek és tanulságosnak ígérkezik a hizottsertés-kiállítás.

litás. A kiállításhoz a Mester-utóából közvetlen kocsik indulnak (30 és 32-es).

Előadás Bulgária gazdasági helyzetéről. A Budapesti időző bolgár delegáció tagjai közül Nikoloff dr. a burgaszi kereskedelmi kamara főtitkára e hó 24-én, csütörtökön délelőtt fél 10 órakor a GyOSZ helyiségében előadást tartott a következő címmel: Bulgária gazdasági helyzete különös tekintettel a bolgár-magyar kereskedelmi kapcsolatokra.

Szántógépbemutató Kabán. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara október hó 5-én és 6-án Kabán, közvetlen a vasúti állomás közelében motoros szántógépbemutatót rendez. A bemutató célja, hogy a kamara körzetébe tartozó gazdáknak a kisebb motoros szántógépeknek használatosságát bemutassa. Értesítéseink szerint a hazánkban kapható összes szántógépek részt fognak venni a bemutatóban. Nemcsak a Tiszántúli, hanem az Alföldön is igen nagy az érdeklődés a kabai szántógépbemutató iránt. A kereskedelmiügyi minisztérium a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara kérelmére a szántógépbemutató megtekintésére utazó közönségnek félúru vasúti utazást engedélyezett. A félúru utazásra jogosító igazolványokért a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarához, Debrecen, Hunyadi-u. 10. kell fordulni, amely azt az érdeklődőknek 10,000 K. beküldése ellenében megküldi. A félúru kedvezményre jogosító igazolvány beszerezhető a MÁV hivatalos menetjegyi irodáiban is.

Cökkent az amerikai gabonabehozatal. E héten Amerikában Európa felé utnak indított árumennyiségek az összes gabonamennyiségben csökkentek. Míg a múlt héten búzában és lisztben 231,637 tonnát indítottak utnak, addig e héten csak 185,050-et. Tengeriből a múlt heti 147,900-zal szemben e héten 139,200 az uszó mennyiség. Rozsból az e heti mennyiség teljesen azonos a multhetivel, míg az árpaküldemény valamivel emelkedett.

Cukorréptermés a Felvidéken. A „Prágai Hírlap” hiradása szerint a legutolsó jelentés óta a Felvidéken a cukorrépa cukortartalma 17 százalékkal emelkedett. Mintán a répa sulya is hasonló arányban növekedett, az idén a Felvidéken ugy minőségileg, mint mennyiségileg rekordtermésre lehet számítani. A felvidéki termés már eddig is 15—16 millió métermázsára becsülik, úgy hogy ebből mintegy 2-5 millió métermázsára nyerscukor állítható elő.

Mezőgazdasági Technika. Most hagyta el a sajtót a „Mezőgazdasági Technika” című mezőgazdasági műszaki folyóirat szeptemberi száma, amely ezúttal is figyelemreméltó, értékes szakközleményeket nyújt az olvasónak. A szeptemberi füzet tartalma a következő: „A szántógépek vezetése” (Rothmeyer Imre), „Villamos balesetek a mezőgazdaságban” (Kenty József), „A tárcsások” (Kund Ede), „A barázda szélességének és mélységének viszonya” (K.), „A Bányi turbina”, „Alkatrészelhasználódás a traktoroknál és motorkéknél” (H.), „Burgonyakiszédes rugós fogas boronával.” Irodalom. — Szemle. — Hírek. A kiadói hivatal (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) készséggel küld mutatványszámot a hozzáférőknek.

Uradalom vezetését elvállalja vidéki vagy budapesti központtal nagy béruradalom felmondatlan állású főtisztje. Elsőrendű referenciákkal rendelkezik. Érdeklődésre a Köztelek szerkesztőségére kimerítő információt ad.

Korpa, szárított repaszélet, melasse, olajpogácsa előnyös beszerzése teljesíthető Magyar Többtermelési Előmozdító R.-T.-nél Budapest, V., Akadémia-utca 15. Telefon: 130-76.

Schwarz Gusztav banküzlete, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. Minorenmű banküzletek legelőnyösebb lebonyolítása és vállalatok, adások, vételek, tranzakciók finanszírozása. Gabonaszétválya mindennemű gazdasági termények eladását, vételét előnyösen lebonyolít.

Gépbemutató, F. év október 2-án nagymélt. Wimpffen Siegfried gróf uradalomban, Rési, Fejérmegye, a Hoffer-Schranz-Clyton-Shuttleworth R.-T. egy újrendszerű német gyártmányú repaféjlesztő és kiemelőgépet, továbbá egy 1-es model-alaku ugyancsak német gyártmányú új rendszerű vetőgépet és egy újfajta szántóföldsimitót fog kipróbálni. Ezen próbán érdeklődőket szívesen látnak.

A porcsávázás eredményei.

A Chinoin-gyár közli:

Porzollal végzett vetőmagpácolás gazdaságunkban a leghatásosabb eredményt hozta. A pácolt gabona feltűnő gyorsan, szépen és egyenletesen kelet, erőteljesen fejlődött. Üszög egyáltalában nem volt. Tavasszal repamagot pácoltam Porzollal. Szárazrohadást, mely tavaly meglehetősen pusztított, ezidén a repatáblában egyáltalán nem találtam.

A pár nap előtt elvetett repémel ugyancsak Porzollal pácoltam s az eredményről annak idején ugyancsak értesítést küldök.

Répcelak, 1925. szept. 3.

Dr. Ajkay István s. k. földbírtokos.

Porzollal csávázott búzában köszög semmi, repülőszög 1—3 ezrelék. Megállapítottam, hogy a Porzollal pácolt buza kelése erőteljesebb, fejlődése első napjaiban jobb. A természet eredményre vonatkozólag az őszig fogok kísérletet beállítani. Nálam a pácolás forgódobban történik. Sem a pácolás, sem a vetés alatt rosszullet nem fordult elő. Még a vetés előtt észrevettem, hogy az egerek bőséges károkat fognak okozni, mert a szomszédom tulokrai vetésében már nagy károkat okoztak. Annál nagyobb volt a csodálkozásom, hogy a Porzoll táblába ugyan bekapáltak, de 8—10 nap múlva még a nyomát sem fedeztem fel az egerek. Akkor valamely fertőző betegségnak tulajdonítottam, mely az egerek között pusztított, de a multról a Köztelekben egy cikk tett a dologra figyelmessé és határozottan a Porzoll hatásának tudtam be az egerek eltakarodását.

Mezőberény, 1925. szept. 3.

Magyar Elek s. k. földbírtokos.

Porzoll használatával nagyon meg vagyok elégedve. Búda-üszög nem volt semmi. Repülőszög számba sem vehető, 45 kat. holdon Porzollal pácoltam, 45 kat. holdon pedig rézgálicsal csáváztam. A Porzoll után szebb volt a vetés s az egérkár is feltűnően kevesebb volt a Porzoll búzában, a rézgálicsal szemben, pedig egy táblán s egy időben lettek elvetve.

1925. szept. 4.

Nagykapornaki apátság.

Porzollal meglepő szép eredményt értem el. Buzám legszebb volt az egész határbán.

Felnémel, 1925. szept. 8.

Fuzás Károly s. k. kőrjegyő.

50 kat. hold búzát pácoltam Porzollal. A búzát úgy látnom, mint csávázás alatt, többször megtekintve, azt teljesen üszögmentesnek találtam. Az idén is Porzollal csávázatok. Kérek 50 g búzához Porzollt. A pácolást mindig ugyanaz az ember végzte s figyelemmeltem ellenére sem kötötte be sohasem a száját. Rosszullet így sem fordult elő. Ami az egereket illeti, azt tapasztaltam, hogy egy megtámadott búzátábláról nagyobb kár nélkül visszavonták az egereket, ezt azonban annak idején a vetőtennek tulajdonítottam. A Köztelekben olvasottak után valószínűnek tartom, hogy a Porzoll idezte azt elő. Egy 25 kat. holdas lucernás egyik felét a ritkasága miatt feltörttem és búzával vettem be, a másik fele azonban még kifogástalan lucerna volt, az megmaradt töredékül. A feltörtlen részen, a vetés idejében, hihetetlenül elszaporodtak az egerek, rostává lyuggatták úgy, hogy tavasszal kénytelen voltam azt a részt is feltörteni. Erről az egerekről vetés után azonnal megkezdődött az ostrom a buzávetés ellen. Azonban nagyobb kárt nem okoztak, mindössze 4—5 méter széles sávot töltek tönkre, össze-vissza furdalták, de beljebb nem mentek. Tavasszal pedig teljesen eltűntek az egerek még a lucernaföldről is. Mondom, a véletlennek tulajdonítottam, mert rendes körülmények között az egész búzávetést tönkre kellett volna tenniük a lucerna-táblán hemzsegő egereknek.

U. p. Tapolcafi, 1925. szept. 1.

Kopernický Ferenc s. k. gazd. főintéző. A Pannónhalmi Főpátrág Járiföldi gazdasága.

PANNONHALMI FŐPÁTRÁG GAZDASÁGA

TARJÁNPUZSTA

Tarjánpuzsta, 1925. szeptember 14.

Mult évben Porzollal végzett szárazpácolási kísérletünk eredményével teljesen meg voltam elégedve. A Porzollal pácolt részen köszög egyáltalában nem fordult elő, míg a pácolatlan területen, bár nem nagy mértékben, de található volt. Az idei évben mesterségesen fertőzött parcellákat is számdékom beállítani.

Már a kikélesnél is mutatkozott a Porzoll-pácolás javára különbség.

Kérem az idei évre 50 kg. Porzoll sürgős küldését.

Mirk s. k. jószágfelügyelő.

A Porzoll gazdaságomban jól bevált. Rézgálicot már két éve nem használok.

Szárzberencs, u. p. Léh.

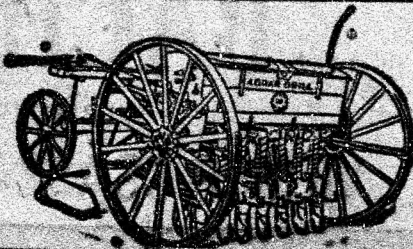
Dr. Papp István s. k.

Irodaathelyezés. Fischer József R.-T., széna-, szalmagyereskedő irodáját Budapest, VIII., Pal-utca 5. szám alá helyezte át.

Legbiztosabb! Legjobb! Legolcsóbb! **Üszökgár RESINOL** csávázószer használjon! Fényes eredmény. Már egy próba is meggyőzi: mert a RESINOL a legbiztosabb, legjobb és legolcsóbb csávázószer. **Legbiztosabb! Legjobb! Legolcsóbb!** Gyártja: „LABOR” vegyészeti gyár r.-t., Budapest, Szent-István-tér 15.

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.

csepeli gyárában amerikai módszerrel készült tüköracél kormánylemez és egytemes acélekéket, ekealkatrészeket, acélboronákat, fogatoskapákat, sima- és rögtörőhengereket, szabatosan működő AGRAR-DRILL vetőgépeket, izoska- és repavágókat, magasnyomású hűti permetezőket, cséplőgarnitúrákat, gőz- és benzinkomobiloikat, gőzmagánjárókat, legjobb szerkezetű szívógázmotorokat, 160 lóerő teljesítményig, ajánl az

AGRARGLOBUS

MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám.

Távírási cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST

TELEFON: József 153-54, József 153-76.

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

Gazdák vállalkozásának terjeszkedése.

Az „Avena“ Mezőgazdasági Termény- és Állattérkező R. T. felmiliaris tökéletes. Ez az előnyösen ismert termény- és állattérkező vállalat, mely a gazdasági és kereskedelmi körökben agitálásával sok barátot szerzett és fellendést nem keresve, kockázatos vállalkozásokat kénytelen, nyugodt mederben, konzervatív elvekkel folytatja üzleti tevékenységét — fejlődésének új etappjához érkezett. Hazánk egyik legrégebbi, állami felügyelet alatt álló altruisztikus célu jelzálogintézménye a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete lépett vele érdekfeszítő viszonyba.

A f. évi július 20-án megtartott közgyűlésen a vállalat az egymilliárd alapítvánnyal 1 1/2 milliárdra való felemelést határozta el s az új részvényeket teljes egészében a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete vette át. A közgyűlés az igazgatóságot a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete következő delegáltjaival egészítette ki: Szeits Béla dr., a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete vezérigazgatója — aki egyben a vállalat alelnöke is megválasztott, Rudnyánszky Béla dr., a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete igazgatója, Hunyady Ferenc, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete igazgatója, Lósi Károly dr., a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete igazgatója.

A felügyelő-bizottság szintén kiegészített a jelzálogintézet 2 bizalmi emberével. Ismerve a kisbirtokosok megfontolt, szolid s célirányos üzletvezetését, kétségtelen, hogy az „Avena“ R. T.-nél ugyanezek az elvek fognak dominálni. Az „Avena“ igazgatósági tagjai a fentiekén kívül: Almásy László nemzeti, képviselő, elnök, Buday Barna gazd. főtanácsos, az OMGE igazgatója, Platthy György dr. nemzeti, képviselő, Marschall Ferenc dr. nemzeti, képviselő, gazd. főtanácsos, az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója, Petrovits György dr. nemzeti, képviselő, v. polgármester, Balogh Gyula a „Falu“ Orsz. Földműves Szövetség igazgatója, Köllmann Adolf vezérigazgató. A vállalat az utolsó három évben folyton emelkedő forgalmat ért el, vidéki bevásárló hálózatát kiépítette, értékes külföldi összeköttetésekre tett szert s jelentékeny létesítményeket gyűjtött.

Terményesztálya úgy saját, mint bizományi beföldi üzletekkel felül jelentékeny exporttevékenységet fejtett ki különösen Ausztriába és Csehországba. Annakidején megszerzte az állatbizományi jellegű s állatbizományi osztályra, mely a Vásárpénztár közvagyondási telephelyén bérelt területtel rendelkezik, az utolsó két évben állandóan növekvő előlegű s bizományi forgalmat mutat fel.

Az ország egyik legelső pénzintézetével való kapcsolata az „Avena“ R. T.-t a szakmabeli körök elsőinek sorába emeli s lehetővé teszi eddigi klientúrájának a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete sok évtizedes nagyszámú ügyfeleivel való kiterjesztését, a nyert új tőkékkel és hitelkerettel pedig úgy az összes termény, mint állatbizományi üzletágak fokozottabb kultúráját.

NYILTTÉR.

(E rovatban foglalkoztunk nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

BRISTOL DEPENDANCE BUDAGYÖNGYE

TELEFON: BELVÁROS 189—88, ZUGLIGET 75. BRISTOL-SZÁLLÓ: TERÉZ 10—72. SZÁM

A legnagyobb kényelemmel berendezett panzió. Családoknak kisebb és nagyobb lakosztályok. Társalgó, zeneterem, könyvtár, díszes park, teniszpálya, ping-pong. A város központjától 15 perc a 44- és 77-es villamosokon, miért is állandó tartózkodásra különösen alkalmas. Egész éven át nyitva. Autógarage és istálló a közelben.

Patkány-, egérirtó, mezei egérirtó

„RATINOL“ baktériumtenyészet. Biztos hatású irtószer, gyökeresen irt. Más állatra, emberre ártalmatlan. Békébeli anyag. Napirban utánvétellel szállítja: RATINOL LABORATORIUM, Budapest, VII., Murányi-utca 26. 8008

Hirneves Szent Egydy-i GŐZEKEKÖTELEKET

legelsőrendű minőségben raktárról azonnal szállít a gyár képviselője:

Magyar Béla Budapest VI., Gróf Zichy Jenő-utca 20. Telefon: 44—47 7120 Telefon: 44—47

A világ első orvosi tapasztalataik alapján igazolták, hogy a vese és hólyag betegségeinek kiváló leges ásványvíze a

SALVATOR FORRÁS

Jelentékeny mennyiségű nátrium és ammónium lítium tartalma a húgyvese csapadékokat feloldja és ilyenek képződését megakadályozza. Ezen tulajdonságánál fogva a reumás fájdalmakat megszünteti és ezek képződését megakadályozza. Emellett igen kellemes és édes ital.

Kapható mindenütt: 6339 fűlétes palackokban 9.500 K literes palackokban 24.000 K másfél literes palackokban 17.000 K árban palackkal együtt! A vidéken ez az ár arányában kapható! Főárusító: Édeskút L., Budapest, V., Erzsébet-tér 8. sz.

Budapest, Póstaftók 32

ZSÁR, PONYVA, LÓPOKRÓC

SCHLESINGER és TÁRSA R.-T. zsákkölcsönző intézet Budapest, V., Kálmán-utca 14. Sürgőnycim: Seckhänder

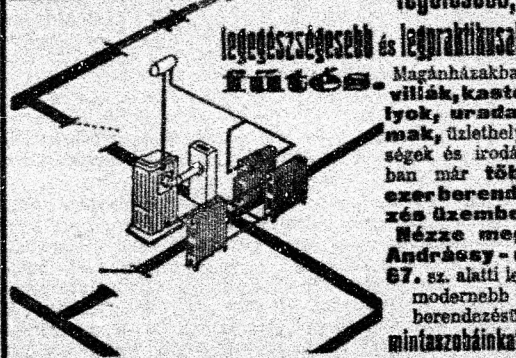
J. KEMNA, Breslau

budapesti fiókja VI., Vilmos-császár-ut 51. sz. Telefon: 91—21 Sürgőnycim: Kemna 9121 Budapest

gyárt és szállít KEMNA forrógőzekekészleteket, KEMNA tárcsásboronás kultivátorokat, KEMNA motoros utihengereket, KEMNA-gőzszecskavágókat fűvóművel. Állandóan du-san felszerelt alkatrésztár minden típusu és rendszerű KEMNA-gyártmányhoz. Gőzeke-acélsodronykötelek raktárról

Mig nem látja, el sem hiszi

Telefon: 151—13 melyik a 7600 legolcsóbb, legpraktikusabb

Ajánlattal és prospektussal készséggel szolgálunk. Tervezést és felszerelést gyorsan és jutányosan készítünk. Keszler Jenő és Fivére szociális vállalat, egészségügyi berendezések BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 67.

Vegye meg a patikában a „Agrária“ patkányirtó kuskonzervát Gyártja: Standard, Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 14.

Megvételre keresünk uradalmi malacokat

páronként 20—50 kg. súlyban. Ajánlatokat darabszám, kor, páronkénti súly és ár megjelölésével kér: Pusztamizsei gazdaság, posta: Jásztelek. 8329

teherneműek

vászonárúk és asztalneműek rendkívül jutányos áron SZÉKELY JENŐ-nél, Budapest, IV., Kammermayer Károly-utca 2. Szervita-tér sarok.

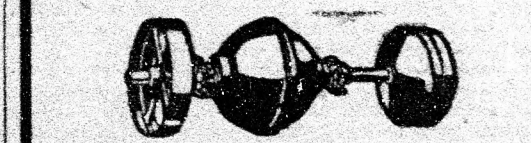
Mezei egerek

kiirtására leghatásosabb szor az 50 év óta bevált, állami és gazdasági szakértők által elismert levelekkel kitüntetett Sipőcz-féle Egérméreg labdac. Egy holdra 1—2 kg. elég. Ára kg.-kint 25.000 korona, nagyobb tételnél engedelmény. Megrendelhető: Délmagyar Gyógyár Nagykereskedés R.-T., Pécs. Kizárólagos főárusító: A megrendeléshez hatósági engedélyt kérünk.

„RATIMORS“ legújabb és legmegbízhatóbb patkányirtószer

A gazdaságosság köréből beérkezett kérelmeknek és megnyilatkozott kívánásoknak megfelelőleg, hosszú időn át kísérleteztünk olyan patkányirtószer előállításával, amely rendelkezésünk megfelelő, a patkányokat tehát kipusztítja és az anyag egyéb állatra nem mérgező hatású. Célunk elérését a befűzött kísérletek abszolút eredménytelenség bizonyították és arra, hogy rövid ideje hoztuk forgalomba a „RATIMORS“ patkányirtószert, minden oldalról a legnagyobb elismerés nyílt meg. A „RATIMORS“ folyadék, amely a használati utasítás szerint használható fel, ára 30000 forint. Megrendelhető: a Veterinária Vegyészeti Részvénytársaságnál Budapest, IX., Lónyay-utca 18/b szám. Telefon: József 104—64, József 20—14. 7028

Nézze meg okvetlenül az önműködő A-S hűtőgépet

a budapesti Sertésközvágóhídon október 2—4. között rendezendő Husipari kiállításon Gellért Ignác és Társa R.-T. Budapest, V., Kohány-u. 4. Telefonszám: 13—61. Wien, III., Kegelpasse 27.

MÉSZNITROGÉN NITROGÉN MÜTRÁGYA ÉS VEGETÁRIUM R.-T. TELEFON: 106—10, 101—78. BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 1. Tétel: NITROGÉN Világítás és hegesztés céljaira prima KARBID egyenlő árában és szemérem, permentes kapható.

Gyapjút

körvöden bel- és külföldi gyári megbízásból
legmagasabb áron vásárol

Zeisler Artur

Budapest, V., Szabadság-tér 17.
Észdepalota (53hejzart) Telefon: 76-59

Előzetes megbeszélés után a jutalékban részesülnek

Országos Magyar Gazdasági Egyesület Ingatlanforgalmi vállalata

OFB. engedély 8092/1923.

Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám, II. emelet

az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet kezelésében
BERTALAN JÁNOS és MÉREY ERNŐ vezetésével

Vállalás: Kiszámlázott megbeszélés után a jutalékban részesülnek, haszonbörbészletre, vételre, és haszonbörbészletre.
Csak előzetes helyszíni szemle után tesz részletes, szak-
szertű ajánlatot.

Eladó Veszprém alk. részén prima 700, Komáromban 200, Somogyban 1000, Biharban 1200 m. hegyes birtokok. Vissza Svábia alján, 5 m. h. területen, 11 szobás modern villa, melléképületekkel. Nagytelny mellett 6 szobás 20 m. h. földtel. Mátyásföldön 3 szobás 600 öles telkekkel.

Börbeadó Somogyban október 1-éig 600 magyar hold.

Kereslet. Bérlet Pest környékén 3-400 hold, lehet homok is.

Vételre 1500 holdig jó gazdaságot, nagy haszté-lyal.

Ezenkívül az ország minden részén vételre és bérletre 100 holdtól felfelé bármily területű birtokot.

Válaszbélyeg.

Az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet SZÁMTARTÁSI OSZTÁLYA

(Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Telefon: 3. 12-34)

AJÁNLKOZIK KÖZÉP- ÉS NAGYBIRTOKOKNAK

számadás vezetése, átvizsgálása, évi mérleg-nyerés-vesztésszámla készítése, adóügyi szolgáltatás, mérleg hiteltelensége és bármely egyéb számtartási vagy számviteli feladatra.

Mérsékelt árak.

szakszerű pontos munka, teljes titoktartás!

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Rovatvezető: Roge Károly dr.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Gabonaszámvetésének jelentése.) 1925. szept. 24. Az amerikai terményföldszedések hatására a budapesti gabonapiacra a kenyérgabonák iránzata továbbra is lanya és ugy a buza, mint a rozs őslebbodott. A termények piacán az árfélék iránzata minimális forgalomban változatlanul tartott. A zab és a tengeri élénk kereslet következtében drágult. A forgalom azonban csak szűk keretek között mozgott. A repcepiac változatlan árak mellett ügletlen, ugyszintén a korpapiac is. Budapesti paritás: kg-kint a következő árakat jegyezték: Buza 76 kg-os: tiszavidéki 3675-3700, felsőtiszai 3650-3675, fejejmegyei 3625-3650, pestvidéki 3600-3650. Buza 79 kg-os: tiszavidéki 3775-3800, felsőtiszai 3750-3775, fejejmegyei 3725-3750, pestvidéki 3725-3750, rozs 2675-2725, takarmányárpa 2700-2850, sörárpa 3200-3600, zab 2425-2575, tengeri 2875-2925, repce 5950-6050, korpa 1725-1750 K.

Budapesti takarmányvásár. Szept. 25. (A székesfehérvári vásárgazdaság hivatalos jelentése.) Rétszéna I. rendű 120,000-130,000, II. rendű 85,000-110,000, III. rendű csomagolásra 50,000-80,000. nádtakarmány, zöld, száraz 50,000, sarjuszéna 80,000, muharszéna 100,000-135,000, lucernaszéna 140,000-175,000, alomszalma 60,000-70,000, zsupzalma 90,000, zsupszalma 1 kéve 5000 K.

Vetőmagok. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Vetőmagosztályának jelentése.) Lőhe-mag. Általában bizonytalan az üzet, aminek a magyarázata részben az, hogy állandóan ellentétes terméscéleségek vannak forgalomban. Az importra utalt európai piacok nem titkolják, hogy csak az esetben érdeklő őket a magyar lőheremag, ha annak ára, a világparitási áron mozog. Minthogy spekulációs tendenciából kevés vásárlások történnek, ennek következtében, dacára a külföldi szilárd iránzatnak, ára némileg csökkent. Lucerna-mag. Noha dán, német és amerikai érdekeltségűek megmozdultak, hogy biztosítsák maguknak a franciánál is kiválóbb értékű hazai lucernamagot export célokra alkalmas árúból, azonban a kedvezőtlen időjárás miatt igen mérsékelt a kínálat és így számottevő fizetkötés alig jött létre. Őszi borsó. A kereslet a vevők tartózkodása folytán kissé megcsappant, az árak azonban ennek ellenére változatlanok. Szószósbükköny kereslete élénkebb, az árak szilárdak. Tavasi búkköny. A kereslet erősbodott és az árak is egészségesebb alakulást mutatnak.

Köles. A forgalom kielégítő és az árak a legutóbbi jegyzés szerint áruinak. Mustár. Az utóbbi hetekben jelentősebb tételek cseréltek gádzát emelkedő árak mellett. Napraforgó-ban kissé élénkebb a forgalom, de a kevésszámú üzlethelyek miatt minimális az árluktuáció. Mák. Számottevő áremelkedések nem következtek be, ellenben az árnyaltalanul nyomott árak mellett való eladások elmaradtak. Őszi vetőmag-nakban és őszi gabonafélékben még mindig kielégítő a forgalom. Árak nyersáruért 100 kg-kint budapesti paritásában, minőség szerint, 1925. évi szeptember hó 25-én: Bab, fehér 320-350, bab tarka 250-280, borsó, 6szi 360-400, borsó, Viktória 280-320, borsó, express 420-460, ballacim 600-650, búkköny, tavasi 250-270, búkköny, szószós 600-650, biborhere 400-460, cirokmag 160-180, koriander-mag 400-420, csillagfűrt 240-260, kendermag 380-400, köles 270-280, lenmag 620-650, lenese, prima 500-700 ezer K-ban értendő. Lőhere, nyers 1900-2300, lucerna nyers 1900-2200, mák 1550-1650 millió K-ban értendő. Muharmag 170-190, mustármag 820-950, napraforgó fehér 280-300, tatárka 370-400, tökmag 600-620 ezer K-ban értendő.

Külföldi terményföldszed. Ujvidék, szept. 24. Az iránzat lanya. Bácskai buza 260, 77 kilós 260, bácskai zab tiszai uszályban 157.50-162.50, bácskai tengeri 180, szerémségi 185, nulláz búzalizt 425, kettősfogású 410 dinár volt mázsánkint. — Chicago, szept. 23. Az iránzat lanya. Buza szeptemberre 540.9, decemberre 540.9, májusra 552.4, tengeri szeptemberre 328.8, decemberre 312.5, májusra 328.8, zab szept-re 254.8, dec-re 275.5, májusra 304.8, rozs szept-re 312, dec-re 328.2, májusra 358.3 cent volt mázsánkint. — Newyork, szept. 23. Az iránzat lanya. Az 6szi vörös buza 685.2, kemény 585.2, tengeri 387.8, házt 843.2 cent volt mázsánkint. — Fraga. A terményföldszed élénk látogatottság mellett az iránzat gyeagult. A nagy kínálat következtében az árak a mulhethi nívó alá sulyedtek. A következő árakat jegyezték: Cseh buza 195-200; rozs 150-160; merkantilárpa 195-205; csek fehérzab 115-162; amerikai zab ab Tetschen 155; magyar zab ab Hegyeshalom 130; amerikai patentliszt 3.50-3.60; ÖGG magyar liszt ab Pozsony 2.95-3.05; 4. számú buzakenyérliszt 2.55-2.60; 1. sz. rozsgenyelisz 2.45-2.50; buzadara 3.60; burmarizs 2.80; zöld borsó 2-2.50; fehérbab 2-2.50; amerikai sertészir 16.30-16.50; magyar zsir 16.50; ehető burgonya 30-35; káposzta 20-30; magyar buza ab Hegyeshalom 193; magyar rozs ab Hegyeshalom 143; buzakorpa 95-100; magyar korpa ab Pozsony 85-90.

Budapesti vágómarhavásár. 1925. szeptember 24. Felhajtás 712 darab nagy vágómarha. Vontatott iránzat mellett az árak a közép- és gyengemínőségűeknél kg-kint 500-1000 K-val, bikáknál némely esetben még többel is őslebbodtak. Eladatlannal visszamaradt 23 drb. Következő árakat jegyezték kg-kint élőállványban: Bika, jobb minőségű 12,000-16,500, kivételesen 17,000-17,500, hika, súlyabb minőségű 7500-12,500, tarka hizott 5800, jobb minőségű 13,000-16,500, kivételesen 17,000-18,500, középminőségű 7000-12,500, alárendelt minőségű 5000-6500, magyar tehén 6000-13,500, tarka tehén 5500-16,000, kivételesen 16,500-17,000, bivaly 8750, növendék 5000-12,000, kicsontozni való 4000-5000 K.

Budapesti szarvamarhavásár. 1925. szeptember 22. Felhajtás 265 darab élős belföldi szarvamarha. A vásár iránzata élénk volt, az árak kg-kint 500 koronával estek. Eladatlannal visszamaradt: 17 darab. Jegyzett árak: Élős borjúk. Belföldi szarvamarha: I. rendű 19,500-21,000, kivételesen 22,000, II. rendű 18,000-19,000 K.

Budapesti juhvásár. 1925. szeptember 22. Felhajtás: 100 darab feljavított juh. Eladatlannal visszamaradt: 100 darab.

Tenyészállatok és jármosókrök. (Magyar Mezőgazdák Állattérképező Részvénytársasága jelentése.) 1925. szept. 25. I. rendű belföldi jármosókrök 13,000-14,500, I. rendű tarka jármosókrök 12,000-13,000, friss fejűestében 12,500-16,000, 1 1/2 éves tiszók 13,000-16,000, 1 1/2 éves tinók 12,000-14,000 K.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Sertésföldszedének jelentése.) 1925. szept. 25. A ferencvárosi sertés-vásár nyílt és zárt vásáron a felhajtás csütörtökön 2934 drb volt. Igen gyonge minőség, amelyből eladatlannal visszamaradt 1435 drb. A vásár menete lanya, az árak 500-1000 K-val gyengültek. I-rendű urasági 24,000-24,500, I-rendű szedett 22,000-22,500, közép 21,000-21,500, könnyű jobb 19,000-19,500, könnyű súly 18,000-18,500, öreg urasági 21,500-22,000, öreg szedett 19,000, angol sonkamalac 22,000-26,000, hus 23,000-25,000, szalonna 27,500, zsír 33,000-34,500, hasított felsértés 25,000-28,000 K. A pénteki vásárra felhajtás körülbelül 2000 drb volt. A Magyar Mezőgazdák Köbányai Sertésföldszede sertéseket bizományi huzalásra elfogad, őslebbodott árakkal.

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérképező Részvénytársasága jelentése.) A folyó hó 21-iki hétfői fővásár felhajtása: 3357 darab volt. Rendkívül lanya iránzat mellett, árak a következők: Jegyzések: Extrém ökrök 2.00-2.20, I. 1.70-1.80, II. 1.20-1.40, III. 1.10-1.20. Bika extrém 1.60-1.70, I. 1.40-1.65, II. 1.30-1.40, III. 1.10-1.30, kicsontozni való 0.70-0.80. Tehén extrém 1.40-1.60, I. 1.20-1.30, II. 1.00-1.10, III. 0.90-1.00. A folyó hó 24-iki csütörtöki pótvásár felhajtása 719 darab volt, iránzat változatlanul lanya, árak további 10 garassal estek.

Wieni sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Állattérképező R.-T. jelentése.) A folyó hó 22-iki keddi fővásár felhajtása 12,431 darab volt. Hussertésben az iránzat lanya, zsirsertésben a kereslet élénk. Jegyzések a következők: Prima zsirsertés 2.70-2.75, kivételesen 2.80, közép zsirsertés 2.50-2.65, öreg zsirsertés 2.40-2.55, szedett zsirsertés 2.40-2.70, hussertés 1.90-2.60, kivételesen 2.70. A folyó hó 24-iki csütörtöki pótvásár felhajtása 3138 darab. Lanya iránzat mellett az árak 15 garassal őslebbodtak.

Csehországi állattarak. (Magyar Mezőgazdák Állattérképező R.-T. jelentése.) F. hó 2. Marhafelhajtás 2014 drb, sertésfelhajtás 6222 drb volt. Marhában az iránzat rendkívül vontatott, újabb áremelkedéssel volt csak elhelyezhető. Nehéz zsirsertésben az iránzat szilárd, viszont hussertésben, dacára az 1-125 cseh korona áresszónék, kereslet élénk. Jegyzések: Ökrök I. 8.75-9.75, II. 7.25-8.00, III. 6-7.10, bika I. 6.50-7.50, II. 5.85-6.35, III. 5-5.80, tehén I. 7-8, II. 5.80-6.90, III. 4-5.75. Zsirsertés 12-13.50, hussertés 10-11.25.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Teljes tej literje 4500-5200, tejszínhalt literje 40,000-60,000, tejföl literje 20,000-30,000, vaj kg-ja 45,000-80,000, nagyban 40,000-54,000, tehénúró kg-ja 12,000-20,000, juhúró kg-ja 35,000-40,000, amentáli sajt kg-ja kicsinyben 60,000-80,000, nagyban 40,000-45,000, grói sajt kg-ja kicsinyben 80,000-70,000, trappista sajt kg-ja kicsinyben 42,000-60,000, nagyban 28,000-34,000 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben: Cairke drb-ja 18,000-50,000, tyúk drb-ja 25,000-60,000, hizott ruca kg-ja 28,000-36,000, hizott lud kg-ja 32-36, hizott pulyka kg-ja 50,000-90,000, libamáj kg-ja 50,000-100,000, ludzsir kg-ja 40,000-50,000, tojás drbja 1900-2100 K.

Budapesti halpiac. Árak a budapesti piacon kg-kint: Ponty kicsinyben I. 40,000-55,000, nagyban 30,000-40,000, ponty kicsinyben II. 30,000-40,000, nagyban 25,000-30,000 korona.

Zöldborsó és gyümölcs. Árak kg-kint a budapesti piacon: Sárgarépa 1 csomó 1600-5000, petrezselyem kg-ja 1600-5000, kalarábé kg-ja 1000-3000, fűszabagyma kg-ja 1400-2500, fokhagyma kg-ja 16,000-30,000, cékla kg-ja 2000-4000, fejeskáposzta kg-ja 1000-2500, kelkáposzta kg-ja 1500-6000, tejesalutára drbja 1000-2000, rózsaburgonya kicsinyben kg-kint 1200-1800, nagyban q-kint 90,000-100,000, fehér burgonya-kicsinyben kg-kint 700-1300, nagyban q-kint 60,000-70,000, uborka kg-ja 6000-21,000, zöldpaprika kg-ja 4000-10,000, tök kg-ja 1200-3000, zöldborsó kg-ja 12,000-18,000, karfiol kg-ja 12,000-30,000, zöldborsó kg-ja 3000-7000, torma kg-ja 6000-25,000, sóska kg-ja 2000-6000, spenót kg-ja 4000-5000, champingomba kg-ja 20,000-40,000, alma kg-ja 8000-16,000, birsalma kg-ja 6000-8000, körte kg-ja 4000-20,000, szilva kg-ja 3000-6000, szőlő kg-ja 2000-8000, dió kg-ja 10,000-28,000, áfonya kg-ja 26,000, görögdió kg-ja 1000-3000, sárgadinnye kg-ja 1000-6000 K.

Borpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Borosztályának jelentése.) Egy hét óta állandó szép idő van, mely az új must minőségét igen kedvezően befolyásolja. Ott, ahol a rothadás már beállt, a száraz, meleg idő következtében a betegeség továbbterjedése megszünt és a szőlők szépen beérnek, miért is a szüret megkezdésével a legtöbb helyen októberig várnak és csak azt szüretelték le, amit rothadás szempontjából okvetlen le kellett szüretelni. A helyzet az árakat illetőleg teljesen bizonytalan, mert üzletek ugyszólván még egyáltalán nem kötetnek. Az őborpiac változatlanul szilárd. Az igen limitált készleteket körülbelül 550-600 koronás alapon a kereskedelem felveszi.

Zürich, szept. 21. (Devizaforgalom.) Budapest 0.007275, Berlin 122.90, New-York 516.25, Bécs 72.75, Prága 15.90, London 2506.50, Páris 24.25, Milánó 19.40, Belgrad 9.22 1/2, Bukarest 2.55.

Egy aranykorona ma a dollár hivatalos jegyzésének pénzfolyamán számítva 14,372.84 papirkoronával egyenlő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

R. I. Hajduszentpéter. A nagyaltdi buzanemesítők körűl Székács és a bányászati főhercegi uradalom kizárólagosan a régi tiszavidéki buzából tenyésztették ki a nemesített buza-fajtákat, a hatvani uradalom pedig szintén a tiszavidékiéből és egyúttal a régi diószegiből, valamint a somogyi tarbuzából. A kivánt aprószemű búzát mindgyik nemesítő képes szállítani és legelőszerebb az oda megfelelő 1/2-1 kat. holdon végzett próbavetésével kiválasztani. Vetőmagrendelés esetén célszerű pontosan megjelölni, hogy milyen buza-fajtát kíván beszerezni és milyen viszonyok között (talaj, életemény, trágyázás) termeltetik az, mert így az oda leginkább megfelelő buza-fajta kijelölése lehetséges. G. E.

R. Gy. Tengeriének beérését siettetni a forgó levágása és a gyökermellőkhajtások eltávolítása által. A letört csöveket a beérés foká szerint három csoportra célszerű beosztani. Az első csoportba tartoznak a legkevésbé beérett, a másodikba az érettebb, a harmadikba a teljesen beérett csövek. Amennyiben az időjárás megjavul, számítani lehet arra, hogy még a második csoportba tartozó csövek is görézhathók lesznek. Ellenben az első csoportba tartozóknak még oly nagy lesz a viztartalma, hogy könnyen megpenészesednek. Ez ökből ezeket legelőszerebb feleletni, még pedig kifejldött sertéssel, mely egészében megsejti és igen szivesen fogyasztja a be nem érett tengericsöveket, továbbá lóval és szarvasmarhával felszeltelet állapotban. Miután a be nem érett tengericsövek eukorban igen gazdagok, ami esőleg hasmenést vagy pedig nem kivánatos erjedési folyamatokat idézhet elő, a sertéseknek valami száraztakarmányt is — pl. árpát — adjunk, fő és szarvasmarha részére pedig gabonapelyvével keverjük a csöves-tengericsöveket. W. J. dr.

B. I. Z. Körülbelül egyéves koru szarvasmarhát részes tartásra a következő feltételek mellett szoktak elvállalni: a) csupán teletetés esetén (hat hónap) az elért súlygyarapodás értékének 3/4 részéért, b) három évre való tartás esetén a súlygyarapodás, illetve az elért haszon, vagy

FORDSON-TRAKTOROK,

ANTAL-JÁNOS és TÁRSA „FORD”-gyárak autorizált képviselője

OLIVER-ÉKÉK, FORD-AUTÓK ES ALKATRÉSZEK azonnali szállításra kaphatók: 1473

Kaposvár, Fő-utca 22. szám

szaporulat értékének fele összegéért. Amennyiben az egyévi teli tartás (hat hónap) olyan állatra, például rideg marhára vonatkozik, amelynek szulgyarapodás nincsen, csupán a fenntartó takarmányt igényelik, ez esetben a környéken szokásos legelőberek lehetnek az irányadók.

O. J.

M. Zs. T. a) Téli idényre szarvasmarhát a szulgyarapodás, illetve a szaporulatból beálló haszon fele értékéért lehet vállalni. Ha olyan állatról van szó, amelynek nincsen szulgyarapodás, ott a szokásos legelőberek az irányadók.

b) Hízlatás esetén az előálló szulgyarapodás, illetve haszon 3/4 részéért vállalható a szarvasmarhatartás.

O. J.

Legelsőrendű kivitelben és legrímább anyagból készült

kocsisöltönyök, inas-, vadász- és soffőrruhák, esőköpenyek, szűrők.

Óriási választék mindenféle munkás-, gépész-, csöplő-, méhész- stb. öltönyökben.

Előnyös árak!

Kérje képes árjegyzékünket, ingyen és bérmentve küldjük meg!

Pontos és előrenyomtatott árjegyzék.

Mag nem felelő árut bármikor visszavesszük.

Gulmann
ESTÁRSÁG
RÁKÓCZI ÚT 16.

A magyar gazda bibliája!

Az OMGE Könyvkiadóvállalat kiadásában legújabbán megjelent:

Sikerés gazdálkodás szárazságban

Magyar Dry-Farming

Írta: **Gyárfás József** az orsz. m. kir. ötv. term. kísérleti állomás igazgatója

48 ábrával díszített második átdolgozott és bővített kiadás

Ára 126.000 korona. Ajánlott postadíj 8000 korona

„Patria” R-T. könyvcsatlólya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

CIPŐK ÉS BAKANCSONOK

legelőcsébb gyári árban.

Férfi munkásbakancs, tiszta bőranyagból, 40-46 sz. ——— K 145.000

Férfi I. sárga műros tehénbőr bakancs, egyben szabott, kipróbált tartós, 40-46 sz. 7946 ——— K 175.000

Férfi sárga strapacipő, amerikai forma, 40-48 sz. ——— K 185.000

Férfi prima box fűzős, szőp forma ——— K 250-275.000

Postai rendeléseket pontosan teljesít.

KISS H. cipőnagykereskedő

Budapest, VII., Miksa-utca 13. (Dobány-u. sarok, New-York palotánál)

Mielőtt jószágait eladná, vagy mielőtt azokat beszerezné, forduljon

SABORSKY JÓZSEF ÉS FIAI

Részvénytársasághoz

Telefon: József 120-25 Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 14. Sörgőnyeim: Albia, Budapest

Érdeklődésben az 1949 óta fennálló **JOSEF SABORSKY & SÖHNE WIENI CÉGGEL**

FOGLALKOZIK

mindenféle élő és leölt állat értékesítésével.

SZÁLLIT

mindenfajta **járomosökröt**, valamint továbbtartásra alkalmas növendékmarhát.

Egyedi kiválasztás után NEMESÍTETT

Eszenyi-féle vetőburgonyákra

ELŐJEGYZÉSEKET ELFOGADUNK. Megrendeléseket az előjegyzések sorrendjében teljesítünk. Cím: **ESZENYI JENŐ** gazdasági igazgató, Kőszegi úti 16. sz. TÖRNYOSPÁLCA, Szabolcs megye. 8232

Villamos-

világítást, erőátvitelt és akkumulátor-celompokat tervezünk, építünk, javítunk és karbantartunk. RÁDÍÓ-berendezéseket, szériás anyagot, lámpákat raktárról szállítunk. Költségtérítést díjmentesen szolgálunk.

HOFFER és SZOMMER műszaki és elektrotechnikai vállalat, Budapest, VI., Eötvös-u. 29. Telefon: 49-03

GŐZEKE -részeiteket mindenféle gyártmányú gézekhez készít és szállít precíz kivitelben, acél fogaskerekeket, fémosapágyakat, tűzszekrényeket, ekevasakat stb.

SODRONYKÖTELEKET

SZILÁGYI és MISKANT gépgyára, MISKOLCON, Hoffherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth gépgyár r.-t. Ford-autók, Fordson-traktorok képviselője. 8082

Gőzekebőrszántást

vállal **SCHMIDHOFFER JÓZSEF** intéző, ERD, Fejér megye. 8309

VI. LAZÁR U. 32.

PUTOR

BUZÁT

átvesz azonnal, márciusban természetben visszaadja vagy napiáron kifizeti nagymalom. Megtakarítható tárolási, kezelési költség. Válaszokat „Nagymalom 8342” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

8342

Mezei vasúti sínek: keskenyágú vasutak összes alkatrészei, kocsik, váltók etc.

Transzmissziógyár: az összes közelműalkatrészek legrímább kivitelben, minden méretben.

Csönagykereskedés: minden fajta csövek és az összes csővezetési alkatrészek.

8209

SCHLESINGER ALAJOS
Budapest, V., Váci-ut 32. sz.

Heucke-gőzekéket és gőzealkatrészeket

legmodernebb kivitelben azonnal szállítunk. Ugyanitt egy alig használt gépészalkatrészeket is kapható.

Székely és Székely Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 4. Telefon: 96-80 7719

Eladó erdélyi magyar fajta törzsgulya.

Eladó 60 darab erdélyi magyar fajta gulyabeli tehén szopós borjakkal együtt, 2 darab törzsbika, melyek közül az egyik erdélyi magyar fajta törzsbika, a másik mezőhegyesi származású, 28 darab erdélyi magyar fajta vegyeskoru üsző. — Fejvilágosítást ad: **Bethlen István gróf inkei bérigazgatás, Biegl János intéző, Inke, Somogy megye.** Telefon: Nagykanizsa 301. Posta helyben. Távirat: Iharosberény. Vasútállomás: Komárváros. 8316

Főkételes cséplés osztás a szabadalmazott dobkosárbetételeim

akkor csak akkor segélyvel lehet a kálá stb. a gabonát az utolsó szemig kitépni.

Raktárról, postán is **KEMENY MANÓ** gazdasági cikkek BUDAPEST, V. ker., Rudolf-utca 11. sz. 1091

OLVASSA

a „Közlekek Olvasó Könyvtára”-t kapható a „Patria” r.-t. gazdasági és könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Közlekek)

Eredeti francia „Filtz”-gyártmányu traktorok, csepeli gyártmányu ekék, boronák és „Agrar-Drill” vetőgépek, permetezők, borsajtók, tejgazdasági felszerelések igen olcsón kaphatók.

SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi Részvénytársaság, Budapest, V., Rudolf-tér 2. sz.

Kérjen árajánlatot.

Háztartási, uralági, vendéglői, intézeti

tűzhelyek és konyhafelszerelési cikkek

LAROS LAJOS Tűzhely- és konyhafelszerelési gyár Rt. BUDAPEST

Központi iroda és gyár: VIII., Bezerédy-u. 8. Telefon: József 21-34
Városi üzlet és raktár: IV., Váci-utca 40. szám (Irányi-utca sarok) Telefon: József 153-52 7223

Hungária-drótfonatok
 a legelőbbek és legújabbak. 7063
 Egyedüli gyártója:
Neidékker Sándor R.-T.
 sodrony-, asóvát-,
 fonár-, korlát-, vas-
 butor- és lánogyár
 Budapest, VIII.,
 Ötös-ut 4B/5.
 Fiók: Budán, II., Fő-utca 58.
 Kéjgőző legye és díszes.
 Népszerűen székés-
 dről alkalmi áron.
Rozsdásodás ellen

SCHILLINGER MIKSA
Zsák és ponyva
 kereskedés és kölesönzés
 Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz.

Eladó 16 HP Fowler
gőzeke-garnitúra
 gépészkoocsival, vizes vaslajt, hármas és hatos
 ekével. Üzembn megtekinthető: **Gróf And-**
rassy Sándor szentmihályfai ura-
dalmában, posta és vasút Németújfal-
 Szentmihálypuszta, Somogy m. 8265

Gazdák figyelmébe!
 Férfi és női angol lovaglő-
 csizmák, vízhatlan gazda-
 sági csizmák, vadász-
 cipők a legjobb kivitelben, a
 legolcsóbb árban megrendelhetők
Stefanits János
 cégnél 8872
 Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 86. sz.

IDÉNYSZERŰ CIKKEINK:

Őszibükköny	Szöszösbükköny	Ősziborsó
Altamíag ólmzárólt	Lucerna	Biborhere
		Vetőrepce

és minden egyéb gazdasági magot raktáron tart,
 lucernát, lóherét stb. a legmagasabb vásárol
 napi áron
Földes Győző Mag- és Terménykereskedelmi
Részvénytársaság
 Budapest, V., Zrínyi-utca 14. sz.
 Telefon: 141-10 Sürgőnycim: Földesur Budapest

Szuperfoszfát Kálisó Thomassalak
 a legelőnyösebb feltételek mellett vagon- és kisebb tételekben.
Traktorolajok és kenőanyagok

A legjobb magyar folytonégő kályhák
KALOR
 ISIS DECONOM 8306 KORONA RADIUS
PERPETUUM
 Utánzatoktól óvakodjunk!

 Budapest-Salgótarjáni Gépgyár
 Telefon: 171-88 és Vasöntő R.-T. Telefon: 171-88
 (Hirsch és Franck)
 Budapest, VI. ker., Aréna-ut 128. szám

Helle Antal
 kender, kötélárak, hevederek minden
 szélességben, sodronykötelek,
 ponyvák, zsinegek stb. 7538
 Budapest, VI., Vilmos császár-ut 61. Telefon: 25-52

20-25 LÓERŐS
 5 vassal tarlót buktat.
 Kultivál, vontat, esépel, arat.

WENDE STOCK
 EGYESITI A TRAKTOR ÉS
 A MOTOREKE ELŐNYEIT

Drótkötéllal 3000 kg.
 vonóerőt fejt ki.
 Kétvasu váltvaforogató
 (brabant) ekével 8-12'
 mély szántást végez.
 Nincsen üresjárás a for-
 gókon és nincsen össze-
 szántott barázda.
 Dombos és hegyes
 terepen pótolhatlan.
 Szabálytalan alakú és kis-
 méretű táblák meg-
 munkálására is alkalmas.
 A legrégibb és legnagyobb
 európai motoregyár
 biztosíték arra, hogy a gazda
 könnyen javítható és ez-
 állal sok évig tartó:
 tehát olcsó géphez jut.
 A teljesen felszerelt gép ára:
 145.000.000 korona.
 Kedvező részletfizetés!

Felvilágosítással és ajánlattal szolgál a vezérképviselet:
Gazdaságberendező és Motoreke Részvénytársaság
 Telefon: 76-94, 133-86
 Budapest, VI., Országbíró-utca 33. szám
 Sürgőnycim: Dipling

URADALMAK FIGYELMÉBE!

Van szerencsénk értesíteni, hogy a **westfáliai Johannes Eickens, Rheine**, speciális ekegyár vezérképviseletét és egyed-
árusítását Magyarország területére átvettük és az ekéket

„RENI“-EKE

elnevezés alatt hozzuk forgalomba. Ekéink **összes alkatrészei minden alakítás nélkül** alkalmazhatók a már használatban levő eredeti **Sack-ekékhez**. Állandó budapesti raktárról minden alkat-
részt fogunk szállítani. A **RENI-EKÉK** westfáliai csiszolt páncéltacói kormánylemezekkel szállíthatnak és minden tekintetben kiállják a ver-
senyt az uradalmak és gazdaságok által eddig ismert és használt más gyártmányu **német** fogatos-ekékkel és emellett **áraink olcsóbbak**.
Aránylással készséggel szolgálunk.

MOLNÁR J. és TÁRSA
műszaki és gépkereskedelmi vállalat
BUDAPEST, VIII., BAROSS-TÉR 4.

Telefon: József { 21-55
89-87

A magyar gazdának a nyugati
kultúra áldásaira szüksége van.

A gazdasági kultúra államaiban,
mint

Hollandia, Dánia, Belgium,
Japán, Amerika, Németország

TILLANTIN

a versenyen kívüli és egyedüli sti-
muláló **terméstöbbletet** és
üszögmentes termést biz-
tosító **vetőmageszázó szer**.

10 métermázsa vetőmaghoz 1 kg. elegendő.
1 kg. ára 100.000 korona.

Mezőgazdasági és Ipari Vegyszerek
Kereskedelmi R.-T.
Budapest, X., Hölgly-utca 14. szám

Neumayer-traktor

kereset használt, 4-rau ekével, garancia fiore-
képes állapotban, próbamentéssel átadva, továbbá

Stock-motoreke

bérlés megfizetése miatt **eladó**. Mopkoresétek
„Olcsó 8208” jellegre a kiadóba.

Bortermelők figyelmébe!

Borkimérésem évi fogyasztása kb. 2000 dl. bor, ezt a
mennyiséget szeretném 1-2 termelőtől beszerelni foko-
zatos szállítással. Olyan termelők ajánlatát kérem, kik
egyes termékek lekötésére hajlandók, esetleg még bor-
ral is rendelkeznek. A termelő magasabb árai érni, mert a
közvetítőkereskedelmet kikapcsoljuk. Leveleket kérek
„Állandó Beszerkötötés 3338” jellegre a kiadóhivataltal

Lótartók! Lószerszámot, pokrócot, nyergeket szállítunk bármilyen mennyiségben!

Igás, párja — 1,300.000 K-tól
Parádés, párja 3,200.000 K-tól
Nyergek, drb.-ja 1,500.000 K-tól
Mindennemű árunk 1. rendű.

KOLHÁNYI TESTVÉREK
szíjgyártók és nyergesek
BUDAPEST, IX., VIOLA-UTCA 48. SZÁM.
Hírdőtelefon: József 53-69 1548
Főtelefon: Budapest, VIII., Tattersall.

A „CORMICK“

traktor igen nehéz terepen, a **báró Hatvany-féle uradalmak**
nagyteleki gazdaságában (Hatvan mellett),

f. hó 29-én délelőtt bemutatószántást

végez, amelyen az érdeklődő gazdaközönséget szívesen látja ugy
a **gazdaság**, mint a

„CORMICK“-traktorok magyarországi vezérképviselete a
Dénes B. Részvénytársaság
Budapest, V. kerület, Váci-ut 98. sz.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

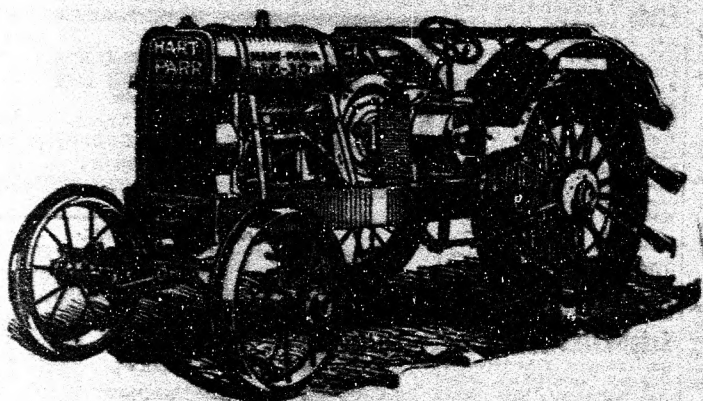
Budapest, V., Váci-ut 50.

a 3 legsikeresebb amerikai traktor vezérképviselője.

KEREKES TRAKTOROK.

HART-PARR

24 és 30 lóerejű, legújabb rendszerű petróleumtraktorai

Valóságos mezőgazdasági traktorok!
Gyökeresen eltérnek az autómotoros traktoroktól!

Ellegzetes kiválóságuk: alacsony fordulatszámú fekvő motor! Minden rész bámulatos könnyedséggel hozzáférhető!

Szánt! Csépel! Vontat!

LÁNCTALPAS TRAKTOROK:

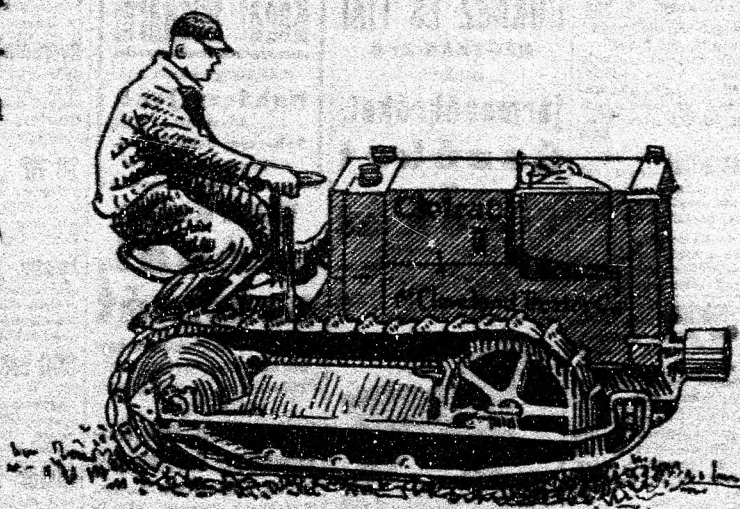
Átázott talajon, laza homokon, terepnehézségek közepette sikeresen és olcsón csak a **lánctalpas** traktorok szántanak!

A legelméletesebb és legegyszerűbb lánctalpas traktor

a 20 lóerejű Cletrac

petróleumüzemű traktor!

Súlya: 1600 kg., menetsebessége: 1600—6500 méter óránként.

Súlyos terepnehézségek és rendkívüli emelkedések leküzdésére ajánljuk:

Holt eredeti Caterpillar traktorait

25 és 40 lóerejű nagyságban!

Három menetsebesség előre!

A 35 lóerejű traktor súlya mindössze 3000 kg.

Mindezen traktorainkat komoly érdeklődőknek a gyártelepünkhöz tartozó hatalmas telken üzemben is bemutatjuk.

Terepszemle és tanácsadás végett tapasztalt mérnökeinket kívánatra díjmentesen kiküldjük.

Katalógussal és részletes ajánlattal készséggel szolgálunk.

